

КИЇСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХОДОЗНАВСТВА

Кафедра корейської філології

Кваліфікаційна робота магістра

з філології на тему:

**СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАГАТОЗНАЧНОЇ ЛЕКСИКИ
СУЧАСНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ**

Студентки групи МПкор 56-18

факультету сходознавства

денної форми здобуття освіти

Освітньо-професійної програми

Галузевий переклад: корейська мова,
англійська мова

спеціальності 035 Філологія

спеціалізації 035.063 Східні мови і літератури
(переклад включно), перша – корейська

Мартинюк Олени Ігорівни

Допущена до захисту

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц.
Охріменко В.О.

« ____ » _____ року

Завідувач кафедри

Національна шкала _____

_____ *Кан Д.С.*

Кількість балів _____

(підпис)

(ПІБ)

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІСЕМІЇ В СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	7
1.1. Явище полісемії в корейській мові	7
1.2. Причини виникнення полісемії	10
1.3. Омонімія. Поняття однозначності.....	14
1.4. Способи розмежування омонімії та полісемії.....	16
1.5. Багатозначність складних лексичних одиниць корейської мови.....	22
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІСЕМІЇ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	29
2.1. Явище полісемії в корейських дієсловах	29
2.2. Дослідження багатозначності прикметників корейської мови.....	37
2.3. Полісемантичність іменників в корейській мові	57
Висновки до розділу 2	68
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ БАГАТОЗНАЧНОЇ ЛЕКСИКИ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ В ТЛУМАЧНИХ СЛОВНИКАХ.....	71
3.1. Аналіз словникових значень полісемічних дієслів у словнику корейської мови	71
3.2. Аналіз словникових значень багатозначних іменників у словнику корейської мови	75

3.3. Аналіз словникових значень полісемічних прикметників у словнику корейської мови.....	79
Висновки до розділу 3	83
ВИСНОВКИ.....	85
주석.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	91
Додаток А.....	96

ВСТУП

Лексика будь якої мови складається з одиниць, так званих «слів-понять», які відображають певні фрагменти дійсності (предмети, явища, якості тощо). В межах лексичної системи слова формують різноманітні зв'язки, які будуються на різних основах і утворюють частини мови, словотвірні гнізда, явища полісемії, омонімії, антонімії тощо. Поєднання слів на основі семантичних критеріїв є дуже важливим питанням для лексикології, тому що семантика є найважливішим аспектом слова.

На сучасному етапі розвитку мовознавства семантичні дослідження стали одним із основних напрямків. У науці звертають увагу на проблему вивчення семантичної структури слова такі відомі зарубіжні лінгвісти як В.І. Абаєв, Ю.Д. Апресян, Р.А. Будагов, І.А. Стернін, Дж. Лайонз, С. Ульман та інші. В українському мовознавстві вивченням структури слова займалися В.С. Ващенко, М.П. Кочерган, І.А. Самойлова, Ж.П. Соколовська, О.О. Тараненко, О.Є. Марцинківська, Г.В. Межжеріна тощо.

Мовна система формується не лише різноманітністю слів, але й різними значеннями полісемантичних слів. Багатозначні слова є не просто сукупністю значень з однаковим складом фонем, але й вони характеризуються сукупністю смислових варіантів і відношень, які утворюють чітку структуру із пов'язаних між собою семем.

В нашій магістерській роботі ми детально розглянемо феномен полісемії в корейській мові, а також дослідимо, яке значення у системі корейської мови мають багатозначні слова різних частин мови.

Ця тема є **актуальною**, оскільки корейська мова набуває великої популярності і досконале вивчення та розуміння мови має велике значення. Лексика корейської мови є дуже різноманітною і значення слів часто змінюється,

залежно від мовної ситуації та контексту. Багатозначні слова мають широкий спектр вживання, тому постає проблема їх розуміння і правильного перекладу.

Наукова новизна полягає в тому, що ми розглянути семантичний аспект багатозначних слів корейської мови, а також провели аналіз полісемантичності лексики на позначення різних частин мови.

Метою дипломної роботи є вивчення та опис семантичної структури багатозначних слів, висвітлення характерних особливостей полісемічної лексики корейської мови, вивчення і дослідження закономірностей вживання слів у різних значеннях, закономірностей їх розвитку та дослідження особливостей явища полісемії на прикладах різних частин мови.

Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких **завдань**:

- пошук загальної інформації про явище полісемії;
- аналіз та обробка інформації;
- визначення передумов та причин виникнення полісемії;
- вивчення особливостей багатозначної лексики корейської мови;
- дослідження полісемії різних частин мови та способів її перекладу.

Об'єктом дослідження є полісемічні слова в сучасній корейській мові.

Предметом дослідження є семантичні особливості полісемічних слів різних частин мови в літературній корейській мові.

Методи дослідження. У роботі важливим є порівняльний та зіставний методи дослідження, які включають в себе послідовні етапи виділення одиниць аналізу, їх членування та класифікація з подальшою інтерпретацією та порівнянням. У дослідженнях семантики корейської мови, звичайно, важливу роль грають й інші лінгвістичні методи, наприклад, описовий та метод компонентного аналізу.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що завдяки глибокому розкриттю особливостей семантики багатозначних слів корейської мови, вона є внеском у подальший розвиток дослідження полісемії.

Практичне значення роботи полягає в тому, що матеріали дослідження можуть використовуватись для вивчення і викладання корейської мови, або як матеріали для загального розвитку людей, котрі цікавляться особливостями корейської мови.

Апробацію результатів магістерської роботи було здійснено на двох науково-практичних конвенціях: «Кореєзнавство в Україні: діалог мов і культур» (Київ, 21 березня 2019 року) та «Актуальні проблеми сучасного кореєзнавства у контексті лобального світового розвитку» (Київ, 18 жовтня 2019 року).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, анотації, списку використаних джерел та додатка.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІСЕМІЇ В СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

1.1. Явище полісемії в корейській мові

З давніх часів і до сьогодні людське суспільство безперервно розвивається, тому сприйняття людьми різних речей і предметів навколо змінюється. Те саме стосується мови, і значення словникового запасу зберігається суспільством через звичаї, культуру та досвід, тому з часом у мові теж відбувається багато змін. Такі зміни є також свідченням того, що певні мови взаємопов'язані між собою. [52, с. 53]

Мінімальною одиницею мови є слово – комплекс звуків, який має певне закріплене значення і функціонує як самостійне ціле. У корейській мові, як і в будь якій іншій, існує багато слів, які мають одне значення, але значну частину лексики складають слова, які мають два або більше значень.

Пак Йонсун визначає полісемічне слово як таке, що має більше одного значення, і це визначення підтримують корейські лінгвісти Шин Хьонсук та Кім Йонран. [48, с. 74; 44]

Шин Хьонсук та Кім Йонран також поділяють визначення того, що мова інтерпретується в більш, ніж одному значенні, однак вони переосмислили багатозначність з точки зору основних та розширених значень і припустили, що мовна форма посилається на одне основне значення, яке постійно розширюється, утворюючи додаткові значення слова. [50, с. 105]

Слова з одним значенням називаються однозначними, або моносемічними (від грецького *monos* «один» і *sema* «знак»). Наприклад,

однозначними в корейській мові є 날씨 – «погода», 예술 – «мистецтво», 춥다 – «холодний» тощо. [25]

Слова з двома і більше значеннями називаються багатозначними, або полісемічними. Здатність слова мати декілька значень в корейській мові називається полісемією 다의성, а багатозначне слово – 다의어.

Полісемія (від грецького polysemos «багатозначний») — наявність різних лексичних значень у одного й того ж слова відповідно до різних контекстів. [11, с. 195] Як лексична категорія полісемія є семантичним відношенням значень, внутрішньо пов'язаних між собою, які виражаються одним і тим же словом, але відрізняються різними позиціями в тексті.

Усі значення полісематичного слова формують певні зв'язки і становлять собою чітко організовану систему. [21, с. 25]

Г.А. Уфимцева вказує на те, що семантична структура будь якого слова є індивідуальною, неповторною та фонетично унікальною. [29, с. 16]

Під час виникнення слово зазвичай має одне значення, яке називається первинним або номінативним. Номінативне значення завжди є прямим, тому що воно прямо називає предмет, який позначає. Багатозначність слова розвивається на основі перенесення назви з одного предмета на інший. Нове значення є завжди переносним, мотивованим через пряме, похідним від первинного. Передумовою для використання слова в переносному значення може бути схожість явищ або їх змінність, тому всі значення полісемічного слова є внутрішньо пов'язаними. Важко класифікувати два значення слова як ідентичні або різні, а також виявити скільки точно значень має певне слово, оскільки різні значення бувають близькими або частково повторюватися.

Наприклад, дієслово «їсти» має первинне значення 먹다 і похідні: 소모하다 «споживати» і 부식하다 «насаджувати». Проте існує також різниця у використанні дієслова 먹다 в значенні «їсти» у словосполученнях «їсти м'ясо» 고기를 먹다 та «їсти суп» 수프를 먹다, коли перше має на увазі використання паличок і виделки, а друге – використання ложки, або ж означає, що суп можна пити. Таким чином можна замінити не лише повторення значень «їсти/пити» 먹다/마시다, але й розширити значення 먹다 до значення «пити»: наприклад, замість 주스를 마시다 «пити сік» використовується словосполучення 주스를 먹다, або навіть 담배를 먹다 замість 담배를 피우다 «курити цигарку». [25]

У межах полісемічного слова характерною є різна залежність між прямим і похідними значеннями. В зв'язку з цим погляди на взаємовідношення значень у будові багатозначного слова розділяються на такі:

- 1) значення знаходяться в ієрархічних відношеннях (Грищенко А.П.);
- 2) усі значення полісемічного слова є незалежними та рівноправними (Звегінцев В.А.);
- 3) можливість як рівноправних, так і ієрархічних відношень між значеннями багатозначного слова (Степанов Ю.С., Гак В.Г., Лисиченко Л.А., Лайонз Дж.).

За дослідженнями багатьох вчених вважається, що саме третій погляд є найбільш точним і добре характеризує особливості взаємовідношень значень багатозначного слова.

Зв'язки між значеннями слова живі, утворюються вони в якийсь історичний період, а потім залежність між значеннями багатозначного слова може змінитися. Під час розвитку словникового складу мови та смислової структури слова співвідношення між основним і похідними значеннями може зазнати змін, а утворене значення може:

- стати основою для розвитку нових значень слова, що називається ускладненням структури слова. Під час такого ускладнення, слово набуває нових значень, які розширюють структуру лексеми.

- втратитися, тобто відбувається спрощення смислової структури слова;

- стати поряд із прямим значенням, тобто відбувається процес інтердепенденції. Цей процес властивий метонімічному типу зв'язку значень, у випадках, коли слово має декілька основних значень і важко визначити, яке з цих значень має первинну природу, а які є вихідними від нього.

- витіснити номінативне значення та зайняти його місце, тобто відбувається конверсія. Під час конверсії відбувається переміщення семантичних варіантів у структурі слова, коли місце номінативного значення займає одне з похідних. Значення слова можуть переходити з одного предмета на інший, або на якусь його частину, тому полісемія передбачає зміну речей при тотожності слова. [21, с. 108]

1.2. Причини виникнення полісемії

Причини виникнення явища багатозначності слів можна розглянути з різних точок: полісемія, яка виникла через зміну контексту; полісемія як результат вживання переносів та метафор; полісемія, яка виникла в завдяки реінтерпретації омонімів; полісемія, яка виникла через зміни в соціальному середовищі; полісемія, яка виникла внаслідок впливу запозичень.

1) Полісемія, яка виникла в зв'язку зі зміною контексту. Залежно від контексту, деякі слова можуть набувати різних значень. Ми можемо легко прослідкувати це явище на прикладах прикметників, адже їх значення залежить від значення іменників, до яких вони відносяться.

Наприклад, прикметник «**밝다**» - «ясний». У словосполученнях «**밝은 빛** – **밝은 색** – **밝은 표정** – **밝은 분위기** – **밝은 눈** – **밝은 귀**» можна побачити, як значення прикметника поступово змінюється від конкретного до абстрактного.
[6]

2) Полісемія, яка виникла внаслідок вживання переносів та метафор. Існує три типи перенесення: за функцією, за подібністю і за суміжністю. Перенесення за подібністю називається метафоричним перенесенням. Метафора за своєю суттю є прихованим порівнянням. В основі цього переносу лежить схожість предметів в широкому сенсі слова, тому метафоричне перенесення пов'язане з порівнянням явищ та предметів. Таким чином нове значення слова є результатом асоціацій і зазвичай здійснюється на основі зовнішніх ознак, таких як форма, колір, смак тощо. Це особливо помітно на прикладах значень частин тіла: **손** «рука», **다리** «нога», **눈** «око», **귀** «вухо», **발** «ступня». Наприклад, **손** може означати «стрілку годинника», а **귀** – «вушко голки». Значення таких виразів ми можемо зрозуміти лише в контексті.

Перенесення за функцією є перенесенням, коли речі або явища можуть бути абсолютно різними, але виконують однакові чи подібні функції. Наприклад, колись писали гусиним пером. Згодом цю функцію перейняв металевий предмет, який також було названо пером. Годинником називають не тільки механічний прилад, а й водний, сонячний, пісочний, бо всі вони показують час, тобто виконують одну функцію.

Одним із яскравих прикладів перенесення за функцією в корейській мові є слово **다리** «нога», яке може використовуватися в наступних поєднаннях: **사람의 다리** «людська нога» та **책상의 다리** «ніжка столу». Таким чином ми можемо побачити, що річ змінюється, але поняття зберігає певні функціональні ознаки. Якщо ж взяти приклад **다리가 넓다**, ми спостерігаємо, що значення виразу є метафоричним і означає «мати багато знайомих».

Полісемічні слова в деяких випадках в різних мовах можуть мати спільне значення, як, наприклад, російське слово «язык», можна перекласти як «**혀, 언어, 말씨**» (язик, мова, манера говорити), а корейське слово «**길**» можна перекласти на українську мову як «дорога, шлях, подорож, вулиця, життя, спосіб».

Функціональне перенесення також вважається різновидом метафоричного, тому що його основою є подібність, тільки не за формою, а й за функцією.

Перенесення за суміжністю – це метонімічне перенесення, яке означає перейменування. Суміжність поділяється на просторову (уважна аудиторія, школа на канікулах), часову (літературний вечір), причинно-наслідкову (чудовий переклад, вивчення словотвору). Загалом поширеними є такі моделі метонімічного перенесення:

- I. форма (вмістище) — зміст (цікава доповідь);
- II. матеріал — виріб із нього (столове золото, виставка мармуру);
- III. місце — жителі цього місця, пов'язані з ним історичні події (герої Крутів);

IV. місце — виріб із цього місця (панама, бостон);

VI. дія — її результат (зупинка трамвая);

VII. знаряддя — продукт, що виник завдяки застосуванню цього знаряддя (гостре сатиричне перо);

VIII. ім'я — суспільне становище (Цезар — цісар, кесар, цар);

IX. ім'я — виріб (форд, макінтош, галіфе). [16, с. 196]

3) Полісемія, яка виникла завдяки реінтерпретації омонімів. Це явище майже відсутнє в корейській мові і визнається воно зазвичай лише носіями мови. Наприклад, слова '배'(腹) и '배'(船), фактично є омонімами, але завдяки зовнішній схожості, сприймаються в народі як багатозначні слова. [53]

4) Полісемія, яка виникла через зміни в соціальному середовищі. Таке явище виникає зазвичай при переході іменника в займенник. Наприклад, іменник «서울» зі значенням «столиця» з часом закріпився як назва столиці Південної Кореї – Сеул, а слово «국어», яке означає державну мову, закріпилось в значенні «корейської мови». [53]

5) Полісемія, яка виникла внаслідок впливу запозиченої лексики. Внаслідок впливу запозичених слів, в семантиці деяких слів корейської мови з'являються нові шари, які формують нові значення цих слів. Наприклад, корейське «하나님» означало «천신, 옥황상제» (буквально, Володар Неба), але з появою християнства набуло значення «Бог» (Іегова). [53]

1.3. Омонімія. Поняття однозначності.

Омоніми – це слова, які мають однакову форму, але різне лексичне значення. Вони не мають асоціативного зв'язку між собою, як це властиво багатозначним словам. В корейській мові вони називаються **동음 이의어**.

За дослідженнями Кан Боммо [42, с. 6], близько 30% слів в корейській мові є омонімами. До того ж, Національний інститут корейської мови [38], в словниках налічує більше 20 тисяч корейських омонімів. [5, с. 16]

Існує декілька причин виникнення омонімів:

1) Випадковий збіг в звучанні корейського слова та запозиченого з іншої мови, збіг двох запозичень, зміна фонетичної форми під фонетичну систему корейської мови:

북 [англ.: book - книга] – 북 [악기의 하나 – один з інструментів], 기타 [guitar - гітара] – 기타 [жит.: 그 외 – та інші, 그 밖 - інші], 라이트 [right - правий] – 라이트 [light - світло]... [53]

2) Можливий збіг в звучанні слів літературної мови та діалектної:

사냥하다 (в діалекті означає «вирубувати дерево») – 사냥하다 (в літературній мові: ловити звірів в горах або на полі), 언제 (в діалекті Кьонсан: означає «ні») – 언제 (в літературній мові: коли)... [53]

3) Додавання нового значення слову, яке вже існує в мові:

때리다 – 전화걸다, 구름과자 – 담배, 폭탄이야 – 밭다, 삽질하다 - 일을 잘 못 하다, 쏘다 – 돈을 내다. [53]

Омоніми в корейській мові мають наступні властивості:

- Мають однакову звукову оболонку;

- Не можуть компенсувати один одного в одному контексті;
- Містять в собі ознаку об'єкта;
- Мають різноманітне походження.

Омоніми в корейській мові вступають в омофонічні (동음관계) та омографічні (동철관계) зв'язки між собою.

Омофони (граматичні омоніми) є словами, що співпадають в звучанні лише в певних граматичних формах:

업고 (업고) – 업고 (없고), 입 (입) – 입 (앞) , 반드시 (반드시) – 반드시 (반듯이), 부치다 (부치다) – 부치다 (붙이다), 시키다 (시키다) – 시키다 (식히다), 조리다 (조리다) – 조리다 (졸이다)... [53]

Омографи (графічні омоніми) є словами, які мають однакове написання, але відрізняються довготою:

업고 (업고) – 업:꼬 (없고), 버리면 (棄) – 버:리면 (벌(蜂)이면), 장사 (商) – 장:사 (壯士), 사기 (詐欺) – 사:기 (士氣)... [53]

Під час вивчення явища омонімії виникає безліч проблем. Одна з них безпосередньо пов'язана з полісемією як джерелом омонімії: чи можна вважати полісемію джерелом омонімії чи все ж таки не можна вважати, що існують омоніми, які утворилися в результаті історичного розвитку багатозначності слова, та як взагалі розмежовувати полісемію та омонімію.

Одні лінгвісти вважають, що омоніми є словами, які випадково співпали по звучанню під час розвитку мови і нічого спільного не мають. Як зазначав Абаєв В.І. «Співзвучність по омонімії, як випадкове співзвуччя, усвідомлюється я щось протилежне співзвучності, заснованій на єдності походження. Таке розуміння омонімії є абсолютно правильним, тому що лише в такому розумінні проводиться чітка лінія між омонімією (однакове звучання різних слів) та

полісемією (різні значення одного слова)... Омонімія виникає не тоді, коли виникає враження «розриву семантичних зв'язків», а лише у випадку, коли цих зв'язків ніколи не існувало в історії даної мови.» [1, с. 33]

Такої ж точки зору дотримувались також зарубіжні спеціалісти з англійської мови. Так, О.Ф. Емерсон зазначає, що «омоніми – це слова, які виникли від різних коренів, котрі завдяки фонетичним змінам, інколи контамінації або безпосередньому впливі одного слова на інше, прийшли до однієї фонетичної форми». З ним також погоджуються такі науковці як Е. Уіклі, Дж. Кеннеді, Дж. Джеггер та інші. [35, с. 139]

Існує також інша думка, з якою погоджується більшість лінгвістів. Вони вважають, що поряд з етимологічними або гетерогенними омонімами, тобто тими, що мають різне походження і випадково співпали по звучанню на певному етапі розвитку мови, існують також і гомогенні, історичні або семантичні омоніми. Такі омоніми є результатом історичного розвитку лексеми, значення якої розійшлись настільки далеко, що зараз вони сприймаються як окремі лексичні одиниці, що не пов'язані між собою. В такому випадку джерелом омонімії є полісемія. [19, с. 175]

Такої точки зору дотримується В.В. Виноградов, який вважає, що існують омоніми, які утворилися завдяки «семантичному розпаду єдиної лексеми на декілька омонімних лексичних одиниць». [7, с. 10]

Поглянувши у словник корейської мови, ми можемо дізнатися, що близько 30% слів складають омоніми, більшість з яких – це дієслова та іменники. У використанні мови, показник відношення одного типу слів до двох і більше значень складає 20% для частин мови і 30% для іменників. [42]

1.4. Способи розмежування омонімії та полісемії

Досі в лінгвістиці не вирішеним лишається питання, як розмежовувати полісемію та омонімію, де саме закінчується багатозначність однієї одиниці і

починається омонімія двох одиниць. Зазвичай для цього вчені користуються суб'єктивними критеріями, опираючись, наприклад, на підбір синонімів. Для розмежування полісемії та омонімії також пропонуються певні методи, як, наприклад, наявність різних словотворчих рядів, належність словоформ до різних парадигм, різниця в морфологічній структурі словоформ, різниця в керуванні (для дієслів) та інші. [34; 4, с. 112]

Проблема розмежування явищ багатозначності та однозначності вже довгий час є предметом суперечок серед таких відомих лінгвістів, як В.І. Абаєв [1, с. 33], Г.Ю. Князева [15], А.Я. Шайкевич [31], М.А. Кащеєва [37] та інших, адже вирішення цього питання є важливим у складанні словників.

Кащеєва [37] зазначає, що сьогодні проблема полягає в тому, що лексичні омоніми часто поєднуються з полісемією, адже не існує чіткої лінії розмежування між значеннями багатозначного слова та лексичною омонімією.

Полісемія та омонімія – це ті явища, які ми часто зустрічаємо у повсякденному житті. Коли виділяють відмінності між ними, лінгвісти зазвичай зазначають, що багатозначні слова мають декілька споріднених значень, а омоніми мають декілька неспоріднених.

Слід також зазначити, що багатозначність зустрічається у мові значно частіше, ніж однозначність, адже вона в багатьох випадках утворюється завдяки метафоричним перенесенням, які є важливими для мови. [40, с. 136]

Словникове визначення цих явищ базується на двох критеріях – етимології та основному значенні слова. [30, с. 106]

Значення багатозначних слів у словниках зазвичай подаються як один запис, адже укладачі словників переконані, що всі значення полісемічного слова виникли з одного історичного джерела та пов'язані з основним значенням. Проте кожен омонім подається окремим записом, тому що вони виникли з різних історичних джерел і не мають спільного значення.

На даний момент лінгвісти користуються двома основними методами для вирішення проблеми розмежування полісемії та омонімії. Перший метод полягає

в пошуку об'єктивних критеріїв розмежування цих понять, або ж таких правил, які могли б застосовуватися до всіх випадків. Зазвичай це пов'язано з синтаксичною та морфологічною структурою слова. Другий метод передбачає дослідження відношення слова до дійсності, яку воно означає. Тобто, якщо кожне окреме незалежне значення спрямоване на певний предмет, то різні значення формують семантичну сторону різних слів-омонімів, а якщо одне зі значень є похідним від іншого в семантичному аспекті, ми спостерігаємо не різні слова, а різні значення одного полісемічного слова. Слідуючи цим методам, існує декілька основних критеріїв розмежування багатозначних та однозначних слів.

Словотвірний критерій

За цим критерієм стоїть думка, що тенденція до відокремлення одного із значень полісемантичного гнізда і утворення омоніма супроводжується змінами словотвірного порядку: відокремлене значення, в якості нового слова, набуває нових можливостей, тобто явище омонімії знаходить граматичний вираз – відрив одного значення від іншого призводить до виникнення словотвірних можливостей. [54] Зазвичай це випадки переходу в омоніми тих слів, які широко використовуються в мові.

Проте Н.Ф. Шумілов зазначає, що «розбіжність словотвірних можливостей омонімів не завжди буває повною. Ми можемо зустрічати випадки явної омонімії, коли виявляється збіг деяких словотвірних форм». [34, с. 34]

Утворення омонімів з багатозначних слів у мові залежить від процесу утворення у значень нових рядів похідних, які є семантично відмінними.

Синонімічний критерій

Деякі вчені вважають, що перевірити слово на багатозначність або однозначність можна, підставивши до слів з однаковою звуковою оболонкою

синоніми. У такому випадку, якщо синоніми не матимуть відношень між собою, це вказує на слово-омонім.

Е.М. Галкіна-Федорук наводить приклади ефективності даного критерію: ключ і ключ. До першого слова можна підібрати синонім відмичка, до другого – струмок, а, оскільки між цими синонімами немає ніякого зв'язку, ці слова, відповідно, є омонімами. У випадку зі словами «гніздо пташки» та «гніздо людини», можна підібрати синонім «житло», тому тут ми бачимо явище полісемії. [9, с. 16]

Метод проміжної ланки

Полісемія утворюється завдяки поширенню назви з одного об'єкта на інший при умові, що їх можна порівняти за певними зовнішніми ознаками, за функцією тощо. Значення полісемічного слова характеризується взаємозв'язком, вмотивованістю, а часто і цілком передбаченою послідовністю мотивування. [48]

Тому втрата деяких значень слова або умов, які виступають в якості «проміжної ланки», призводить до порушення вмотивованості слова і утворення омоніма. Існує декілька можливих порушень:

- Порушення смислового зв'язку за подібністю [54].

Проміжною ланкою такого типу багатозначності є те, що значення полісемічного слова мають спільні риси за певною зовнішньою ознакою як, наприклад, колір, форма, положення та інші. Якщо ж перехідне значення у такому випадку зникає, утворюється омонім.

- Порушення смислового зв'язку за суміжністю [54].

Такий тип багатозначності базується на суміжності предметів в часі або просторі, і не вимагає схожості цих предметів. Значення полісемічного слова

мають лише певну послідовність мотивування і є пов'язаними між собою тільки в тих випадках, коли вони суміжні. В інших випадках значення полісемічного слова можуть бути представлені проміжними ланками.

- Порушення смислового зв'язку за функцією [54].

Такий зв'язок формується на схожості функцій різних об'єктів або явищ, не дивлячись на відмінності зовнішніх ознак. Проміжною ланкою в таких випадках можна відмітити стійке словосполучення, яке співвідноситься з одним співзвучним словом, але також вказує на зв'язок омонімів.

Відновити проміжну ланку у відокремлених значеннях не завжди вдається, хоча в її існуванні не можна сумніватися. [24, с. 12]

Відповідно, різні значення поєднуються в семантичній структурі одного слова, доки між ними існує зв'язок за допомогою проміжної ланки. Якщо ж ця ланка зруйнувалася за певних причин, відбувається розділення полісемічного слова на омоніми.

Компонентний аналіз

Метод компонентного аналізу оснований на пошуку в смисловій структурі слова спільних ознак, пошук лексико-семантичного інваріанту, який передбачає спільний набір смислових компонентів, схожість в тлумаченні, центральне значення або ж пряме номінативне значення. [2, с. 367]

Проте не завжди вдається підібрати одне спільне значення під всі можливі значення багатозначного слова, а також виділити в них частину, яка є спільною для всіх значень. Загальна частина завжди присутня лише в тих значеннях, які мають семантично близькі зв'язки, віддалені ж значення можуть не мати між собою спільних елементів.

Метою компонентного аналізу є пошук зв'язку між двома близькими значеннями, адже система значень слів побудована на таких зв'язках і є цілісною завдяки переходам від одного такого зв'язку до іншого.

Д.Н. Шмельов зазначає, що «семантична єдність слова визначається не наявністю в ньому загального значення, що підпорядковує собі більш часті ... а в певному зв'язку цих самостійних значень один з одним та їх закріпленості під одним знаком». [32, с. 76]

Таким чином, єдність в явищі багатозначності залежить від безперервного дериваційного зв'язку, який охоплює всі складові структури полісемічного слова і якщо ця безперервність порушується, відбувається розпад багатозначного слова на декілька омонімів, які не пов'язані між собою. Різниця між омонімами та полісемічними словами полягає в тому, що при полісемії всі значення слова пов'язані дериваційними зв'язками опосередковано чи безпосередньо, і таким чином формують єдине значення. Омонімія передбачає, що значення розпадаються на декілька груп, які не мають дериваційних зв'язків, і кожна з них має окреме значення.

Вирішення питання про наявність або відсутність дериваційного зв'язку між значеннями може здійснюватися в кожному конкретному випадку за допомогою будь якого методу, який дозволяє виконати зіставлення значень. [22, с. 49]

Системний характер

Системний характер під час розбору слова означає перегляд всіх зв'язків слова в мовній системі. Коли перед нами постає питання диференціації слова до явищ полісемії або омонімії, потрібно враховувати всі ознаки слова, тобто належність слова до лексичного, граматичного, словотворчого та синтаксичного складу мови.

О.С. Ахманова також вважає, що даний спосіб є найбільш ефективним: «як показує матеріал, основним критерієм повинен бути системний характер наданих лексико-граматичних відношень». [3, с. 5]

В.В. Виноградов також зазначав, що «значення слова виявляється не лише його відповідністю поняттю, яке виражається за допомогою цього слова, але й залежить від суспільно усвідомлених контекстів його використання, від певних лексичних зв'язків з іншими словами, від смислового відношення з синонімами та стилістичного відтінка слова». [7, с. 65]

1.5. Багатозначність складних лексичних одиниць корейської мови

В багатьох мовах полісемія характерна для більшості слів, проте часто зустрічаються випадки багатозначності складних лексичних одиниць, оскільки вони здатні вступати в такі ж семантичні зв'язки, в які вступають слова. Ми розглянемо полісемію складних словосполучень в корейській мові на прикладі фразеологізмів.

Відносно нещодавно такі видатні науковці, як О.І. Єфімов [12, с. 344], Ю.Р. Гепнер [10, с. 370] та інші, були переконані, що фразеологізмам не властива полісемічність, адже фразеологічні одиниці відтворюються як готові стійкі сполучення. Проте фразеологізми у процесі використання можуть змінюватись у семантичній структурі, а особливо ті, які співвідносяться зі словом.

Полісемія представляє собою прояв внутрішніх системних особливостей, тому вона допомагає прослідкувати основні функції мови як, наприклад, комунікативну, експресивну та інші.

Оскільки фразеологічні одиниці є складними за своєю структурою, ніж звичайні лексичні одиниці, фразеологічна полісемія (관용구 다의성) не має широкого різноманіття прояву.

Р.О. Будагов зазначає, що серед звичайної лексики полісемічними є 80 відсотків слів, але серед фразеологізмів багатозначними є тільки 15 відсотків. [32, с. 117] Окрім того, лексичні одиниці в більшості випадків налічують декілька лексичних значень, а багатозначні фразеологізми мають до максимум чотирьох. Наприклад:

결눈을 주다 – натякати поглядом; бути повільним, неповоротким; [13]

귀가 밝다 – мати дуже гарний слух; розуміти іншу людину з півслова; [13]

귀가 어둡다 – мати дуже поганий слух; некмітливий; бути необізнаним з новинами. [13]

В.П. Жуков сформував декілька причин, які стримують розвиток багатозначності фразеологічних одиниць. Серед цих причин – менша контекстуальна рухливість фразеологізмів, адже кожний із компонентів такого виразу не може вільно вступати у смислові і граматичні зв'язки зі словами вільного вжитку. [14, с. 42].

Вчені, які досліджують проблеми фразеології переконані, що значення фраземи є результатом переносного вживання вільного словосполучення. Нові значення з'являються в зв'язку з тим, що вільні фрази, які використовуються у різних контекстах, набувають різноманітної семантичної та синтаксичної сполучуваності, а також повторних переосмислень. Наприклад:

세상을 등지다 – відвернутися від світу; жити самотньо, ні з ким не спілкуватися; померти. [13]

문을 닫다 – зачиняти двері; закривати підприємство; кінець робочого дня.
[13]

Зміна значення фразеологізма пов'язана зазвичай з тим, що однакові ситуації формують у свідомості людини різні асоціації.

Питання фразеологічної полісемії вивчати такі видатні корейські лінгвісти як Кан Вігю (강위규, 1990), Пе Тойон (배도용, 2001) Кан Хьонхва (강현화, 1992), Хон Міран (홍미랑, 1989), І Хвіча (이희자, 1995), Пак Йонсун (박영순, 1994), та інші [49, с. 9].

Вивчаючи полісемію фразем, вчені розділяють свої погляди на два напрямки:

1. Заперечення багатозначності фразеологізмів (Ім Чірьон 임지룡, Мун Гимхьон 문금현). Лінгвісти аргументують свою точку зору тим, що фразеологізм зазвичай складається з кількох компонентів, а полісемія – це явище, характерне для окремих слів; між основним та дериваційними значеннями фразеологізмів не існує гнучких смислових відношень, як це прослідковується при полісемії; кожне нове значення фразеологізма є омонімом; полісемія передбачає заміну компонентів значення, а у фразеологізмах лише в деяких ситуаціях можливі синонімічні та антонімічні заміни [49, с.29]. Наприклад:

시치미를 떼다 прикидатися байдужим; 이름표를 떼다; 시치미를 분리하다. [13]

비행기를 태우다 вихваляти; 헬리콥터를 태우다; 비행기를 탑승시키다. [13]

Поглянувши на дані приклади, ми можемо побачити, що змінюючи компоненти фразеологізма, значення цієї одиниці частково змінюється, і, таким чином, змінену фразеологічну одиницю в деяких вирадах складно назвати ідіомою. Наприклад:

시치미를 떼다 – 시치미를 딱 떼다, 시치미를 잡아 떼다; [13]

비행기를 태우다 – 비행기를 엄청 태우다. [13]

2. Визнання полісемії ідіом (Хон Міран, Кан Вігю, Кан Хьонхва, Пак Йонсун та інші). Вчені переконані, що фразеологізми можуть набувати полісемічності при вторинній метафоризації, тобто при повторному переосмисленні, і при паралельній метафоризації у випадках переосмислень звичайної фрази. За цим поглядом можна визначити такі особливості ідіоматичної полісемії:

- Багатозначні ідіоми зазвичай мають два значення, інколи – три або чотири:

문을 닫다 – зачиняти двері; закривати двері (пряме значення); закривати підприємство (переносне значення); завершувати робочий день. [13]

메기를 잡다 – зловити амурського сома; від очікуваного не отримати нічого; впасти у воду; намокнути під дощем. [13]

- У фразеологізмів прослідковуються випадки поєднання протилежних значень, що характеризують емоції:

가슴이 미어지다 – серце розривається; від страждань та суму; від великої радості або глибокого враження. [13]

- Полісемія фразеологізмів налічує відносно мало прикладів, адже структура деяких ідіом не допускає переосмислення, тому багатозначність є феноменом, яких характерний для фразеологізмів зі структурою словосполучення:

눈을 돌리다 – відвертати погляд; знаходити інші інтереси; робити вигляд, наче не знати людину. [13]

- Серед багатозначних фразеологізмів існує велика кількість таких, які були утворені за допомогою соматизмів, адже певна частка лексики з давніх часів асоціювалась людьми з частинами тіла. В корейській мові у багатозначних виразах часто зустрічаються соматизми на позначення ока – 눈, душі – 마음, руки – 손 та серця – 가슴. Наприклад:

눈이 맞다 – зустрітися поглядами; симпатизувати один одному. [13]

- Корейський народ має свою, історично сформовану, специфіку, яка яскраво проявляється у семантиці полісемічних ідіом:

고개를 숙이다 – схилити голову; підкорюватися (старшій або вищій за соціальним положенням людині; показувати повагу, схиливши голову. [13]

Отже, полісемія фразеологічних одиниць зустрічається не так часто, як лексична, але це явище є доказом постійного функціонування ідіом та їх пов'язаності з реаліями життя народу. Фразеологічна полісемія важче піддається смислового переосмисленню та перефразуванню, ніж лексична. Наявність багатозначності характерна для тих ідіом, які мають декілька компонентів і в яких семантичні та граматичні зв'язки є слабшими.

Висновки до розділу 1

У першому розділі ми дали визначення поняттям полісемії та омонімії в корейській мові, а також дослідили проблеми та способи диференціації цих явищ. Полісемія та омонімія – це ті поняття, які ми часто зустрічаємо у повсякденному житті. Коли виділяють відмінності між ними, лінгвісти зазвичай зазначають, що багатозначні слова мають декілька споріднених значень, а омоніми мають декілька неспоріднених.

Полісемією вважається здатність слова мати більше одного значення, і ці значення постійно змінюються залежно від мовної ситуації та контексту, в якому вони застосовуються. Усі значення багатозначного слова формують певні зв'язки між собою і чітко організовану систему. Під час виникнення слово зазвичай має одне значення, яке називається первинним або номінативним. Номінативне значення завжди є прямим, а нове значення є завжди переносним, похідним від первинного. Передумовою для використання слова в переносному значення може бути схожість явищ або їх змінність, тому всі значення полісемічного слова є пов'язаними у внутрішній структурі.

У корейській мові існує декілька причин виникнення полісемії. Серед них: вплив запозичень з інших іноземних мов, зміни контексту, вживання метафор та переносів, реінтерпритація омонімів, а також історичні зміни та зміни в соціальному середовищі.

Питання розмежування однозначних омонімічних та багатозначних слів викликає досить багато проблем, адже нелегко визначити, де саме закінчується багатозначність однієї одиниці і починається омонімія двох одиниць.

На даний момент лінгвісти користуються двома основними методами для вирішення проблеми розмежування полісемії та омонімії. Перший метод полягає в пошуку певних критеріїв розмежування цих понять, які могли б застосовуватися до всіх випадків. Це застосовується, опираючись на синтаксичну та морфологічну структуру слова. Другий метод передбачає дослідження відношення слова до дійсності, яку воно означає. Тобто, у випадках, коли кожне незалежне значення є спрямованим на певний предмет, то різні значення формують семантичну сторону різних омонімів, а якщо одне зі значень є похідним від іншого в семантичному аспекті, ми спостерігаємо різні значення одного полісемічного слова.

До того ж, у данному розділі ми дослідили як проявляється явище багатозначності складних лексичних одиниць на прикладах корейських фразеологізмів. Оскільки фразеологічні одиниці є складними за своєю структурою, фразеологічна полісемія не має широкого різноманіття прояву, як це спостерігається у випадках звичайних лексичних одиниць.

Звичайні лексичні одиниці проявляють полісемантизм у 80 відсотках випадків, проте серед фразеологізмів багатозначними є лише 15 відсотків. Окрім того, лексичні одиниці в більшості випадків налічують декілька лексичних значень, а багатозначні фразеологізми мають до максимум чотирьох.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІСЕМІЇ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Явище полісемії в корейських дієсловах

В даному розділі ми розглянемо як змінюються значення деяких найбільш поширених багатозначних дієслів в корейській мові.

1. Дієслово «대다»

Слово «대다» зазвичай показує зв'язок між предметами і в різних контекстах може взаємозамінюватися такими значеннями як, наприклад, продовжувати 계속하다, говорити 말하다, знаходитися навпроти 마주하다 тощо. [25]

Якщо використовувати дієслово «대다» в якості суфікса, воно надає слову таких значень як «만큼 настільки» або «-와 같이 так». Також це дієслово може означати зближення двох предметів, якщо дієслово стоїть до вказаної дії, або скорочення між ними, якщо в реченні є умова виникнення основної дії. Проте у випадку, якщо «대다» стоїть після дії, значення відстані зникає.

У випадках, коли слово «대다» використовується як неперехідне дієслово, ми можемо спостерігати наближення часу або скорочення відстані між об'єктами.

기차가 시간에 대다. Поїзд прибуває вчасно. [25]

엄마가 아기 볼에 입술을 댄다. Мати цілує дитину в щоку. [25]

У випадках перехідного дієслова, ми бачимо зближення об'єкта і предмета.

다른 사람에게 전화를 대어준다. Телефонує іншій людині. [25]

배를 부두에 대다. Підводить корабель до пристані. [25]

Далі показані приклади, коли перехідне дієслово вказує на необхідність зближення об'єкта.

논에 물을 대다. Пустити воду на поле. [25]

학비를 대다. Заплатити за навчання. [25]

В якості суфікса дієслово «대다» показує аспект інтенсивності дії.

자동차를 거칠게 몰아대다. Різко заганяти машину. [25]

정신 없이 술을 마셔댔다. Напився до безтями. [25]

Переглянувши приклади, ми можемо дійти до висновку, що значення дієслова «대다» змінюється залежно від контексту.

2. Дієслово «가다»

Дієслово «가다» змінює своє значення в контексті, подібно до попереднього випадку.

Якщо «가다» виступає в реченні в якості неперехідного дієслова, воно має значення віддалення від початкової точки, наприклад:

미국으로 가다. Їхати в Америку. [25]

이사를 가다. Переїжджати. [25]

В наступних прикладах «가다» виражає значення інтересу або симпатії:

연화에 흥미가 가다. Мати інтерес до кіно. [25]

국어공부에 애착이 가다. Подобається вивчати корейську мову. [25]

Далі розглянемо приклади, в яких «가다» має значення досягнення певного стану.

이 집은 시가로 1 억이 가다. Ринкова вартість цього будинку сягає 100 мільйонів. [25]

세종 대왕은 이조 오백 년 동안 으뜸가는 제왕이었다. Династія короля Седжона була правлячою прогятом 500 років. [25]

«가다» в значенні плину часу:

겨울이 가고 봄이 왔다. Зима пройшла, настала весна. [25]

Дієслово «가다» також в деяких контекстах має значення зміни або зникнення предмета, або смерть людини:

우유가 맛이 가다. Молоко скисло. [25]

그는 갔으니 이름은 남았다. Він помер, але його і'мя залишилось. [25]

Дієслово «가다» в значенні появи чогось:

옷에 구김이 가다. Одяг зім'явся. [25]

그릇에 금이 가다. На тарілці з'явилась тріщина. [25]

Дієслово «가다» в значенні необхідності або вимоги:

이 일은 손 많이 가다. До цієї роботи потрібно прикласти багато зусиль.
[25]

노력이 많이 가는 일. Робота, яка вимагає багато зусиль. [25]

Дієслово «가다» в значенні підтримки або тривалості дії:

이대로만 가면 승리할 것이다. Лише так можна перемогти. [25]

그의 결심은 사흘을 가지 못한다. Він три дні не може прийняти рішення.

[25]

3. Дієслово «보다»

Слово «보다» має багато значень, залежно від контексту, в якому воно використовується. Далі ми розглянемо найбільш поширені значення дієслова.

Дієслово «보다» у значенні «бачити щось»:

민수가 시계를 보다. Мінсу дивитися на годинник. [25]

앞을 보고 걷다. Йти, дивлячись вперед. [25]

Дієслово «보다» у значенні виконання певної справи:

사물을 보다. Вести справи. [25]

시험을 보다. Здавати іспит. [25]

Дієслово «보다» у значенні досягнення чогось:

사위를 보다. Видати дочку заміж. [25]

Дієслово «보다» у значенні «відчувати труднощі»:

손해를 보다. Нести збитки. [25]

Якщо дієслово «보다» виступає у реченні в ролі допоміжного слова, воно може також виражати «спробу»:

이 음식을 먹어 보아라. Спробуйте цю страву. [25]

Або «припущення»:

눈이 오려나 보다. Здається, буде дощ. [25]

4. Дієслово «서다»

Дієслово «서다» у прямому перекладі означає «стояти, вставати». В ролі неперехідного дієслова «서다» зазвичай означає «пряме, вертикальне положення»:

선두에 서다. Стояти на чолі. [25]

열로 줄을 서다. Станьте в чергу двома рядами. [25]

Дієслово «서다» у значенні «ставати правильним»:

거리 질서가 서다. Дотримуватися порядку на вулиці. [25]

Дієслово «서다» у вираженні появи чогось:

우리 골목이 큰 건물이 섰다.

В нашому провулку з'явилась нова будівля. [25]

Дієслово «서다» у значенні зупинки дії:

기차가 서다. Поїзд стоїть. [25]

Дієслово «서다» у значенні виконання дії:

들러리를 서다. Бути свідком на весіллі. [25]

5. Дієслово «들다»

Дієслово «들다» у ролі неперехідного слова зазвичай означає «увійшовши кудись, лишатися там на певний час»:

어서 방으로 드세요. Будь ласка, заходьте в кімнату. [25]

Дієслово «들다» у значенні «належати до певної сфери, стану або організації»:

너는 독서 서클에 들지 않겠니?

Ти не вступиш до гуртка читання? [25]

옷에 물이 들었다. Одяг промок. [25]

Дієслово «들다» у значенні необхідності:

음식은 공을 들어야 한다. Для приготування їжі потрібно прикласти багато зусиль. [25]

Дієслово «들다» у значенні «появи чогось, що було відсутнім»:

철이 들다. Порозумнішати. [25]

이웃과 정이 들다. Полюбити сусіда. [25]

Дієслово «들다» у значенні покращення чогось:

가위가 말을 잘 들어서 일을 빨리 끝냈다. Працював добре, тому швидко закінчив роботу. [25]

Дієслово «들다» у значенні спроби щось зробити:

나를 설득 하려 들지마. Не намагайся мене переконати. [25]

6. Дієслово «더듬다»

Слово «더듬다» має щонайменше три значення, які, в основному, є дуже схожими, проте застосовуються до різних частин людського тіла – руки, рота та розуму:

- У значенні шукати, відчувати (рукою):

지팡이로 길을 더듬다 – відчувати шлях тростиною. [55]

주머니를 더듬다 – відчувати/шукати в кишені. [55]

- У значенні заїкатися, запинатися (ротом):

말을 더듬다 – заїкатися у розмові. [55]

- У значенні «намагатися думати про щось, згадати щось» (розумом):

생각을 더듬다 – згадати думку. [55]

7. Дієслово «떠나다»

Слово «떠나다» зазвичай перекладається як «покидати», але залежно від контексту та допоміжних часток його значення може змінюватися. Так, наприклад, 키예프를 떠나다 (поїхати з Києва) має протилежне значення, ніж 파리로 떠나다 (поїхати до Парижу).

Розглянемо декілька схожих прикладів:

- Якщо «떠나다» використовується з допоміжним 을/를, слово має значення «покидати місце»:

집을 떠나다 – покидати дім, 한국을 떠나다 – покидати Корею. [55]

- Якщо «떠나다» використовується з допоміжним ~로, слово означає «вирушити/поїхати в яесь місце»:

서울로 떠나다 – поїхати в Сеул. [55]

- Дієслово «떠나다» у значенні «поїхати на відпочинок»:

여행을 떠나다 – поїхати в подорож. [55]

- Дієслово «떠나다» у значенні «померти» (метафорично):

세상을 떠나다 – померти. [55]

- Дієслово «떠나다» у значенні «покинути роботу, компанію тощо.»:

회사를 떠나다 – покинути компанію. [55]

Отже, проаналізувавши багатозначність дієслів у корейській мові, ми можемо дійти висновку, що полісемантичність даної частини мови залежить від

того, чи слово є перехідними або неперехідним у реченні. До того ж, зміна значення дієслівних лексичних одиниць залежить від контексту та ситуації, в якій вони використовуються. Таким чином, дієслова можуть мати від двох до декількох дериваційних значень.

2.2. Дослідження багатозначності прикметників корейської мови

Мета даного підрозділу – вивчити багатозначність прикметників «високий», «глибокий», «далекий», «широкий», «товстий» та «тяжкий» в корейській мові. Значення цих слів розширюються в різних контекстах, і значення полісемічного слова змінюється в загальному від основного до похідного.

Швидкість, з якою створюється мова, не може наздогнати швидкість, з якою створюються об'єкт. Таким чином, для того, щоб мова представляла значення цього об'єкта у відповідь на його створення, неминуче буде використовуватися вже існуючий лексикон. Існуючий лексикон відповідає формі та змісту нового об'єкта з новим значенням, похідним від нього. Насправді, природно, що розширення сфери існуючих лексем є економічно ефективним як словесна відповідь на нові об'єкти. Незважаючи на те, що слово за контекстом переноситься на похідну, яка представляє новий об'єкт або концепцію, основні смислові характеристики похідних значень все ще мають смислове відношення до вихідного значення. Зважаючи на цей аспект, в даній роботі розглянемо також семантичний аспект переходу.

Враховуючи полісемічну природу цих слів, в даній роботі буде зосереджено увагу на кількох питаннях.

По-перше, стосовно аспекту семантичного розширення, ми прослідкуємо, що значення переходить з просторового в часове, а потім в абстрактне значення,

в даній роботі ми розглянемо аспект семантичного розширення за прикладом розширення значення в напрямку від загального просторового значення до дериваційних «конкретного», «часового», «абстрактного» та «ідіоматичного» значень.

По-друге, розглянемо, чи існують випадки зміни значення у контексті, що ґрунтується на цінності, та розглянемо, що судження значень націлені на позитивний та негативний стани.

По-третє, розглянемо також стан спрямованості полісемічних слів. Спрямованість означає вертикальні/горизонтальні, визхідні/низхідні умови, тому розглянемо, чи бувають випадки такої спрямованості загального або центрального значень слів.

По-четверте, ми зосередимо увагу на ступені точності полісемічних слів, беручи за основу оцінку ступеня точності за допомогою антонімів.

Розглянемо семантичний аспект багатозначних прикметників:

1. «높다» Високий

«Високий» - прикметник, який в основному означає, що довжина від низу до верху об'єкта є довшою, ніж стандартна або звичайна. Спочатку розглянемо випадок, коли об'єкт має конкретну властивість.

1) a. 하늘이 높다. (A:하늘, B:높다) [44, с. 3]

Небо високе. (A: небо, B: високий)

b. 굽이 높은 구두는 등뼈에 부담을 준다. (A:굽, B:높다) [44, с. 3]

Взуття на високих підборах напружує хребет. (A: підбори, B: високий)

c. 백두산이 설악산보다 높다. (A:백두산, B:높다) [44, с. 3]

Гора Пекдусан вища, ніж гора Сораксан. (А: Гора Пекдусан, В: високий)

(1aВ-сВ) визначається як основне значення, а довжина вертикальної відстані між двома просторами є більшою, ніж звичайна, і всі об'єкти (1aА-сА) мають конкретні властивості. Таким чином, опорною точкою розширення значення є простір.

2) а. 오늘은 유난히 기온이 높다. (А:기온, В:높다) [44, с. 4]

Сьогодні температура надзвичайно висока. (А: температура, В: високий)

б. 혈압이 높은 사람은 추운 날씨에 특히 조심해야 한다. (А:혈압, В:높다)

[44, с. 4]

Людам з підвищеним артеріальним тиском слід бути особливо обережними в холодну погоду. (А: артеріальний тиск, В: високий)

с. 겨울에는 실내 습도를 높게 해야 한다. (А:습도, В:높다) [44, с. 4]

Взимку вологість у приміщенні повинна бути високою. (А: вологість повітря, В: високий)

Як і (1aВ-сВ), (2aВ-сВ) також вказує, що об'єкт (2aА-сА) вище певного стандартного або нормального рівня, і показує різницю у властивості об'єкта, яка не еквівалентна (1aВ-сВ). (1aА-сА) – це об'єкти, які сприймаються візуально, тоді як (2aА, сА) – мають властивості, які відчуються тактильно. (2bА) має властивість будь-якої сили або енергії, і, як (2aА, сА), вона відчувається тактильно.

3) а. 여성은 대부분 음성이 높고 맑다. (А:음성, В:높다) [44, с. 4]

Більшість жінок мають високі і чисті голоси. (А: голос, В: високий)

б. 바이올린은 첼로보다 높은 음을 낼 수 있다. (А:음, В:높다) [44, с. 4]

Скрипка може звучати вище, ніж віолончель. (А: звук, В: високий)

с. 요즈음에는 목소리가 크고 높은 사람이 싸움에서 이긴다. (А:목소리, В:높다) [44, с. 4]

Останнім часом люди з гучним і високим голосом виграють в сварках. (А: голос, В: високий)

(ЗаВ-сВ) відноситься до стану, коли частота звуку висока або звук знаходиться на високому рівні за шкалою. Об'єкти (ЗаА-сА) також мають конкретні властивості, в той час, як (1аА-сА) є зоровим і (2аА-сА) тактильним, ці об'єкти мають акустичні властивості. В цьому випадку об'єкт має абстрактні властивості.

4) а. 품질이 높은 제품만이 국제 경쟁력을 갖출 수 있다. (А:질, В:높다) [44, с. 4]

Лише продукція високої якості може бути конкурентноспроможною на міжнародному рівні. (А: якість, В: високий)

б. 시험에서 높은 점수를 받고도 면접에서 떨어지는 경우가 허다하다. (А:점수, В:높다) [44, с. 4]

Часто трапляється так, що студент отримує високий бал на іспиті, але провалює співбесіду. (А: оцінка, В: високий)

с. 그의 높은 식견을 존중해야 한다. (А:식견, В:높다) [44, с. 5]

Потрібно поважати його високі погляди. (А: погляди, В: високий)

d. 그녀는 예술에 대한 안목이 높다. (А:안목, В:높다) [44, с. 5]

У неї гарний смак в мистецтві. (А: погляд, В: високий)

e. 국가 신용도가 높아야만 수출이 늘어날 수 있다. (A:신용도, B:높다)

[44, с. 5]

Експорт можна збільшити лише при високій кредитоспроможності. (A: кредит, B: високий)

(4aB-eB) означає, що суб'єкт знаходиться в хорошому або відмінному стані, ніж стандарт, де суб'єкт (4aA-eA) являє собою певний рівень якості вище певного критерію. Таким чином, (4aB-eB) всі мають позитивне значення.

5) a. 직위가 높은 공무원들의 숫자가 늘어나고 있다. (A:직위, B:높다)

[44, с. 5]

Кількість високопосадовців зростає. (A: посада, B: високий)

b. 경수네 아버지는 영수네 아버지보다 계급이 높다. (A:계급, B:높다)

[44, с. 5]

Батько КьонСу впливовіший за батька ЯнгСу. (A: ранг, B: високий)

c. 사람이 높은 자리에 앉으면 거만해지기 마련이다. (A:자리, B:높다)

[44, с. 5]

Коли людина займає високе місце, вона стає гордовитою. (A: місце, B: високий)

d. 버스는 연세가 높으신 분들이 타기에는 여전히 불편하다. (A:연세,

B:높다) [44, с. 5]

Керівнику досі незручно керувати старшими за віком колегами. (A: вік, B: високий)

(5aB-dB) вказує, що суб'єкт вище норми, (5aA-cA) означає соціальний статус або соціальну позицію ієрархії, а (5dA) означає вік. (5aA-cA) визначає статус або положення відповідно до ролі в певній групі, тоді як (5dA) автоматично визначає його ступінь відповідно до природної раціональності.

6) a. 이번 신상품은 비교적 가격이 높게 책정되었다. (A:직위, B:높다)

[44, с. 5]

Ціна на новий продукт встановлена відносно високою. (A: ціна, B: високий)

b. 요즘은 IT 산업이 높은 주가를 올리고 있다. (A:주가, B:높다)

[44, с. 5]

Нині IT-індустрія збільшує ціни на акції. (A: ціна акцій, B: високий)

c. 서울은 세계 여느 대도시에 비해서 물가가 높다. (A:물가, B: 높다)

[44, с. 5]

Сеул дорожчий за будь-яке велике місто у світі. (A: ціна, B: високий)

d. 재수생의 대학 합격률이 해마다 높아지고 있다. (A:합격률, B:높다)

[44, с. 5]

Коефіцієнт повторних вступників в університети щороку збільшується. (A: коефіцієнт вступу, B: високий).

e. 오늘 어제보다 비가 올 확률이 훨씬 높다. (A:확률, B:높다) [44, с. 5]

Сьогодні вірогідність дощу є більшою, ніж учора. (A: ймовірність, B: високий)

(6aB-eB) означає стан, коли об'єкт (6aA-eA) перевищує норму. (6aA-cA) пов'язаний з грошима і має семантичну властивість «ціни», і залежно від цього об'єкта, (6bB, cB) показує інше значення. У (6b) у поєднанні із «акція + високий» (6bB) має позитивне значення, тоді як (6cB) в (6c) у поєднанні з «ціна + високий» має негативне значення. (6dA, eA) в (6dB, eB) можна інтерпретувати як значення можливості. Тобто можна сказати, що коефіцієнт вступу означає можливість вступу, а ймовірність дощу відповідно означає можливість дощу. (6aB-cB) можна замінити на «дорогий», що означає більше, ніж ціну, і таким чином (6aA-cA), включаючи (6dA, eA), можна розуміти як поняття кількості.

7) a. 경수는 과거에 잔인하기로 악명이 높았다. (A: 악명, B: 높다)

[44, с. 6]

Кьонсу був відомий своєю жорстокістю в минулому. (A: погана репутація, B: високий)

b. 김두한은 협객으로 명성이 높았다. (A: 명성 B: 높다) [44, с. 6]

б. Кім Духан мав славу борця за справедливість. (A: репутація B: високий)

(7aB, bB) вказує, що об'єкт (7aA, bA), який має атрибут значення «ім'я», знаходиться у відомому стані, і його значення також залежить від того, що є об'єктом, як у (6aB-cB). Поєднання «погана репутація + високий» (7aB) має негативне значення, а поєднання «слава + високий» (7bB) має позитивне значення. Однак (7aB, bB) не утворює антонімічного зв'язку з лексичним антонімом «низький», але такі синтаксичні заперечення як «погана репутація + не», «слава + не» замінюють антонімічні відношення.

8) a. 일본 자위대의 사기가 그 어느 때보다도 높다. (A: 사기, B: 높다)

[44, с. 6]

Бойовий дух японських сил самооборони вищий, ніж будь-коли. (А: бойовий дух, В: високий)

b. 높은 기상을 갖는 것은 젊은이들의 권리이다. (А: 기상, В: 높다)

[44, с. 6]

Бути сильним духом – це право молоді. (А: дух, В: високий)

(8aB, bB) означає, що об'єкт (8aA, bA) перебуває у сильному стані, а загалом (8aA, bA) відповідає емоційним ознакам, (8aA, bA) означає силу волі, духу тощо. Однак скорочення і розширення волі тісно пов'язане з психологічними аспектами. У «бойовий дух + високий» та «дух + високий» у (8aB, bB) всі мають позитивні значення.

9) a. 경희는 눈이 높아 아직도 노처녀 신세를 못 면하고 있다. (А: 눈, В: 높다) [44, с. 6]

Очі КюнХе настільки високі, що вона досі не може уникнути вигляду старенької леді. (А: очі, В: високий)

b. 마음의 담이 높아지는 사회는 각박해질 수밖에 없다. (А: 담 В: 높다)

[44, с. 6]

Суспільство, де піднімається стіна духу, стає безсердечним. (А: стіна В: високий)

c. 시민단체의 목소리가 높아질수록 사회는 혼란스러워진다. (А:

목소리, В: 높다) [44, с. 5]

Чим вище голос громадянського суспільства, тим хаотичнішим стає суспільство. (А: голос, В: високий)

d. 서민들에게는 은행 문턱이 마냥 높기만 하다. (A: 문턱, B: 높다) [44, с.

6] Для простих людей пороги банків так само високі. (A: поріг, B: високий)

e. 콧대(코)가 높은 여자만큼 주제를 모르는 여자도 없다. (A: 콧대, B:

높다) [44, с. 6]

Жодна жінка не знає цю тему, як жінка з гострим носом. (A: ніс, B: високий)

Як показано в прикладі (9), «високий» іноді використовується як ідіома. (9aA) має атрибут значення «рівня», що розпізнає об'єкти, де об'єктом вимірювання рівня є переважно раціональність. (9aB) означає стан вибіркового ставлення діяча, який відбирає кращий варіант. (9bA) – показує пильність, а (9bB) – почуття сильної настороженості або підозрливості, що вказує на бажання уникнути співбесідника. (9cA) – аргумент. Цей аргумент інтерпретується з сильним значенням у (9cA), як і у (9bA), тоді як (9bA) має статичну властивість, а (9cA) – динамічну. (9dA) означає стан або ступінь кваліфікації, тоді як (9dB) означає, що стан важкий. (9eA) – означає самоповагу, (9eB) означає, що самоповага є сильнішою, ніж вона повинна бути, а відношення діяча зазвичай вважається зарозумілим. Якщо «високий» ідіоматично розширюється, значення такого стану показує негативний аспект.

2. «깊다» Глибокий

Прикметник «глибокий» в основному вказує на те, що відстань від землі або поверхні є більшою, ніж горизонтальне положення.

10) a. 샘이 깊은 물은 가뭄에 아니 그친다. (A : 샘, B : 깊다) [44, с. 8]

Вода, яка утворюється глибоко навесні, зупиняється в посуху. (A: весна, B: глибокий)

b. 땅 속 깊은 곳에서 생명의 숨소리가 들려온다. (A : 땅속, B : 깊다) [44,

c. 8] Ви можете почути подих життя глибоко в землі. (A: в землі, B: глибокий)

c. 주머니가 깊어야 돈이 빠지지 않는다. (A : 주머니, B : 깊다) [44, c. 8]

Кишені повинні бути глибокими, щоб не загубити гроші. (A: кишені, B: глибокий)

У (10aB-cB) об'єкт (10aA-cA) має властивість просторовості, як і у випадку (1aB-cB), точкою розширення є простір. Однак у напрямку спрямованості, (1aB-cB) є вертикальним і висхідним, тоді як (10aB, bB) є вертикальним і низхідним. (10cB) також є вертикальним у спрямуванні.

11) a. 깊은 숲 속 옹달샘에도 봄이 오고 있다. (A: 숲 속, B: 깊다) [44, c. 8]

Весна наближається до глибоких лісів. (A: у лісі, B: глибокий)

b. 이 동굴 속 깊은 곳에는 아직도 마늘을 먹는 곰이 있는 듯하다. (A: 동굴 속, B: 깊다) [44, c. 8]

Глибоко в цій печері все ще є ведмеді, які їдять часник. (A: у печері, B: глибокий)

c. 연필이 침대 밑으로 깊게 들어가 찾을 수가 없다. (A: 침대 밑, B: 깊다) [44, c. 8]

Олівець закотився глибоко під ліжко і його неможливо знайти. (A: під ліжком, B: глибоко)

d. 공항에서는 몸 속 깊이 마약을 숨겨 들여오는 외국인들 때문에 검색을 철저히 한다. (A: 몸 속, B: 깊다) [44, c. 8]

В аеропорту проводиться ретельний обшук через іноземців, які ховають наркотики глибоко всередині свого тіла. (А: всередині тіла, В: глибокий)

Об'єкт (11aA-dA) в (11aB-dB), також виражають просторовість, і таким чином критерієм семантичного розширення є також простір. (11aB-dB) означає, що відстань від зовнішньої сторони до внутрішньої є більшою, ніж звичайна, а напрямок є горизонтальним, на відміну від прикладу (10aB-cB). Приховування об'єкта (11dA) в (11dB) також може бути виконано вертикально.

12) a. 안개가 깊게 낀 고속도로에서는 각별히 운전에 조심해야 한다. (А: 안개. В: 깊다) [44, с. 9]

Будьте обережні, коли їдете по туманних шосе. (А: туман. В: глибокий)

b. 여름에는 그늘이 깊은 곳이 시원하다. (А: 그늘, В: 깊다) [44, с. 9]

Влітку місця в затінку прохолодні. (А: тінь, В: глибокий)

c. 깊은 산 그림자가 드리워지기 시작했다. (А: 산 그림자. В: 깊다)

[44, с. 9]

Почали з'являтися глибокі гірські тіні. (А: гірська тінь. В: глибокий)

Як і (11aB-bB), об'єкт (12aA-cA) є просторовим, а критерієм розширення є також простір. Напрямок також горизонтальний.

13) a. 밤이 깊어 가는 가을에 귀뚜라미 소리는 더욱 청명하다. (А: 밤, В: 깊다) [44, с. 9]

Глибокої осені вночі цвіркуни звучать чіткіше. (А: ніч, В: глибокий)

b. 깊어 가는 겨울에 따뜻한 온돌방 생각이 간절하다. (A: 겨울, B: 깊다)

[44, с. 9]

Суворої зими я думаю про теплу кімнату з опалювальною підлогою. (A: зима, B: глибокий)

(13aB, bB) – об'єкт часу. (13aA) – поняття часу, оскільки воно відноситься до періоду від заходу сонця до світанку. (13bA) – це сезон, але це також поняття часу. (13bB, сB) вказує на те, що певний стан із часом погіршується.

Цього разу об'єкт – абстрактний випадок.

14) a. 경수는 현수에게 깊은 정을 느꼈다. (A: 정, B: 깊다) [44, с. 9]

Кьонсо відчув глибоку прихильність до ХьонСу. (A: прихильність, B: глибокий)

b. 깊은 사랑에 빠진 사람은 얼굴빛부터가 다르다. (A: 사랑, B: 깊다)

[44, с. 9]

Людина, яка сильно закохалася, відрізняється навіть вогнем в очах. (A: любов, B: глибокий)

c. 퀸카들은 항상 미팅에서 남학생들로부터 깊은 관심을 끈다. (A: 관심,

B: 깊다) [44, с. 9]

Королеви завжди привертають сильну увагу хлопців на зустрічах. (A: увага, B: глибокий)

B (14aA-сA) об'єкт (14aB-сB) має абстрактний атрибут емоції, і (14aB-сB) виявляє сильний емоційний стан.

15) a. 상처가 깊어서 급히 응급조치가 필요하다. (A: 상처, B: 깊다)

[44, с. 10]

Рана настільки глибока, що вам потрібна термінова перша допомога. (А: рана, В: глибокий)

б. 깊은 병은 마음에서 생겨난다. (А: 병, В: 깊다) [44, с. 10]

Серйозна хвороба з'являється в душі. (А: хвороба, В: глибокий)

(15aB, bB) означає, що об'єкт (15aA, bA) знаходиться в серйозному стані. (15aA) є фізичним, а (15bA) може бути фізичним або психічним. А значення (15aB, bB), як в прикладах «рана + глибока», так і в «хвороба + глибока», є негативними.

16) а. 보수단체와 진보단체는 마음의 골이 깊다. (А: 골, В: 깊다)

[44, с. 10]

Консервативні та ліберальні групи мають глибокі цілі. (А: мета, В: глибокий)

б. 우리의 제사문화는 그 뿌리가 깊다. (А: 뿌리, В: 깊다) [44, с. 10]

Наша ритуальна культура глибоко вкорінена. (А: корінь, В: глибокий)

с. 경수는 속이 깊어 자신의 생각을 잘 드러내지 않는다. (А: 속, В: 깊다)

[44, с. 10]

Кьонсу замкнений і не висловлює своїх думок. (А: всередині, В: глибокий)

(16aB-cB) – це випадок, коли «глибокий» використовується ідіоматично. (16aA) має такі емоційні ознаки, як недовіра, конфлікт та ворожість, а (16aB) означає стан, при якому цей емоційний стан погіршується. (16bA) є джерелом об'єкта і (16bB) вказує, що стан є тривалим по часу. 16cA – це думка, але 16cB трактується, що ця думка є серйозною. У (16a) в прикладі «мета + глибокий»

«глибокий» має негативне значення, тоді як (16с) «внутрішній + глибокий» має позитивне значення.

3. «멀다» Далекий

«Далекий» – це показник, який означає, що відстань від однієї точки до іншої просторово довші, ніж звичайна, наприклад:

17) a. 먼 하늘에 구름이 흘러간다. (А: 하늘, В: 멀다) [44, с. 11]

Хмари пливають в далекому небі. (А: небо, В: далекий)

b. 경수는 고향을 떠나 먼 지역으로 이사를 했다. (А: 지역, В: 멀다)

[44, с. 11]

КьонСу залишив рідне місто та переїхав у віддалений регіон. (А: регион, В: далекий)

c. 여기에서는 집이 꽤 멀다. (А: 집, В: 멀다) [44, с. 11]

Будинок досить далеко звідси. (А: дім, В: далекий)

d. 상 위의 반찬이 너무 멀어서 먹기가 어렵다. (А: 반찬, В: 멀다)

[44, с. 11]

Закуси занадто далеко, тому їх складно їсти. (А: закуска, В: далекий)

(17aB-dB) вказує, що об'єкт (17aA-dA) має властивість просторовості, а (17aB-dB) вказує на ступінь просторової відстані. Напрямок (17aB) спрямований вертикально вгору, тоді як (17bB-dB) вказує на горизонтальний стан.

18) a. 무전기가 멀어서 잘 들리지 않았다. (А: 무전기, В: 멀다) [44, с. 11]

Радіо було далеко, тому його було погано чути. (А: радіо, В: далекий)

b. 경희는 전화가 멀어서 끊고 다시 걸었다. (A: 전화. B: 멀다) [44, с. 12]

Зв'язок був поганий, тому КьонХі поклав трубку і знову зателефонував.
(A: телефон. B: далекий)

(18aA, bA), який є об'єктом (18aB, bB), насправді має семантичну характеристику звуку, а (18aB, bB) означає, що якість звуку не є хорошою. Проблеми (18aB, bB) можуть бути викликані механічними помилками або експлуатаційними проблемами, але також можуть бути спричинені просторовими відстанями. Однак якщо (17aB-dB) має візуальний стан відстані, (18aB, bB) являє собою стан акустичної відстані.

19) a. 먼 옛날이 그림다. (A: 옛날, B: 멀다) [44, с. 12]

Я сумую за минулими часами. (A: минуле, B: далекий)

b. 먼 훗날 내가 보고 싶어서 이 사진을 보거라. (A: 훗날, B: 멀다)

[44, с. 12]

Якщо в майбутньому ви захочете побачити мене, подивіться на цю фотографію. (A: майбутнє, B: далекий)

c. 영미는 결혼하려면 멀었어요. (A: 결혼, B: 멀다) [44, с. 12]

Йонмі ще далеко до одруження. (A: одруження, B: далекий)

B (19aB, bB) об'єкт (19aA, bA) має семантичний атрибут часу. 19aA – минулий час, а 19bA – майбутній. (19cA) – це не дія «одруження», а семантичний атрибут тимчасовості для того, щоб вийти заміж, цей час – як і в (19bA) означає майбутнє. В результаті (19aB-cB) показує стан, в якому відстань у часі є далекою.

20) a. 영미는 순회와 다툼 뒤로 그녀가 멀게 느껴졌다. (A: 그녀 B: 멀다)

[44, с. 12]

Йонмі відчула себе віддаленою після сварки з Сунхі. (А: вона В: далекий)

b. 두 사람 간에 거리가 멀어지는 것은 사소한 오해 때문인 경우가 많다.

(А: 거리, В: 멀다) [44, с. 12]

Віддаленість двох людей часто пов'язана з незначними непорозуміннями.

(А: відстань, В: далекий)

У (20aB, bB) значення показує аспект абстракції, а об'єкт (20aA, bA) означає зв'язок. Іншими словами, (20aB, bB) означає, що відносини перебувають у незручному становищі. Тому в прикладі 20aB, bB (20aA) та (20bA) показують не віддаленість, а психологічне відчуття відстані в близьких стосунках.

21) a. 대통령의 먼 친척도 권력형 비리에 연루되기가 일쑤이다. (А: 친척,

В: 멀다) [44, с. 12]

Далекі родичі президента часто втягуються в корупцію влади. (А: родич,

В: далекий)

b. 사촌은 친형제보다 먼 혈족이다 (А: 혈족, В: 멀다) [44, с. 13]

Двоюрідні сестри є далекими родичами, ніж кровні. (А: кровний родич,

В: далекий)

(21aA, bA), що є об'єктом (21aB, bB), також має семантичний атрибут зв'язку, а якщо зв'язки в (20aA, bA) утворюються у відносинах, то (21aA, bA) означає взаємозв'язок за прямими або непрямими кровними зв'язками. (21aB, bB) можна інтерпретувати, що кровні зв'язки не є близькими, а віддаленими.

22) a. 그의 문장력이 기존 문필가를 뛰어넘으려면 아직 멀었다. (А:

문장력, В: 멀다) [44, с. 13]

Його письменницькі навички є далекими від навичок існуючих письменників. (А: письменницької навички, В: далекий)

b. 세상 물정을 알려면 그의 생각은 아직 멀었다. (А: 생각, В: 멀다)

[44, с. 13]

Його думки поки що є далекими для того, щоб пізнати світ. (А: думка, В: далекий)

(22aA, bA) означає рівень або ступінь здібності, тоді як (22aB, bB) показує, що ця здібність знаходиться в стані нестачі. В (22a) існуючий ступінь писемницьких здібностей є представленим як стандарт, а в (22b) як стандарт представлена здатність, необхідна для пізнання речей у світі. Значення прикладу (22aB, bB) є негативними в поєднаннях «письменницька навичка + далекий» та «думка + далекий».

23) a. 그의 주장은 사실과 거리가 멀다 (А: 거리 В: 멀다) [44, с. 13]

Його аргумент далеко не правдивий (А: відстань В: далекий)

b. 올해는 사흘이 멀다 하고 비가 온다. (А: 사흘, В: 멀다) [44, с. 13]

Цього року три дні йде дощ. (А: три дні, В: далекий)

c. 학교 주변에 한집 멀게 술집이 들어서고 있다. (А: 한집, В: 멀다)

[44, с. 13]

Паб розташований далеко від околиць школи. (А: будинок, В: далекий)

d. 그렇게 쉽게 좌절하다니, 앞길이 아직도 먼 데 (А: 앞길, В: 멀다)

[44, с. 13]

Розчаровуючись так легко, вас чекає довгий шлях. (А: попереду, В: далекий)

(23) – це випадки використання прикметника «далекий» в якості ідіоми. (23aA) означає різницю з об'єктом порівняння, а (23aB) означає, що різниця є великою. (23bA) має семантичний атрибут часу, і (23bB) означає велику частотність. Також (23cA) означає, що семантичний атрибут є просторовим, але, як (23bB), частота є великою. Приклади (23bB, cB) всі використовуються іронічно. У (23dA) ми можемо знайти часові семантичні атрибути, які показують майбутній час.

4. «넓다» Широкий

Прикметник «широкий» в основному означає, що площа є більшою, ніж звичайна. Розглянемо деякі приклади:

24) a. 요즘 아파트는 방보다 거실이 넓다. (А: 거실, В: 넓다) [44, с. 15]

Останнім часом в квартирах вітальня більша, ніж кімнати. (А: вітальня, В: широкий)

b. 우리 학교는 운동장이 넓어서 운동하기에 좋다. (А: 운동장, В: 넓다) [44, с. 15]

Спортивний майданчик нашої школи великий, тому там добре займатися фізичними вправами. (А: спортивний майданчик, В: широкий)

c. 넓은 바다가 사납게 울부짖는 듯하다. (А: 바다, В: 넓다) [44, с. 15]

Відкрите море дико вирує. (А: море, В: широкий)

(24aB-cB) показує сферичну величину або стан обмеженої поверхні, а приклад (24aA-cA) має атрибут простору. «Високий» в прикладі (1aB- cB), «глибокий» в (10aB-dB), (11aB-dB), (12aB-cB) і «далекий» в (18aB-dB) – всі показують значення довжини, а «широкий» в зразку (24aB-cB) вказує на площу.

25) a. 일본은 도로가 우리 나라보다 넓다. (A: 도로, B: 넓다) [44, с. 15]

Японія має ширші дороги, ніж у нас. (A: дорога, B: широкий)

b. 넓은 천이 지금 당장 필요하다. (A: 천, B: 넓다) [44, с. 15]

Зараз терміново потрібна широка тканина. (A: тканина, B: широкий).

(25aA, bA), який є об'єктом (25aB, bB) має ознаку просторовості. Інакше кажучи, цей приклад показує, що довжина є більшою, ніж звичайна і в даному вирадку під довжиною слід розуміти ширину. До того ж, (25aA, bB) є прикладом водного об'єкту, який має горизонтальну довжину. Тому приклад (25aB, bB) відноситься до такого, коли ширина об'єкта, що має горизонтальну довжину, є великою.

26) a. 식견이 넓을수록 현명하다. (A: 식견, B: 넓다) [44, с. 15]

Чим ширше знання, тим розумніше воно. (A: знання, B: широкий)

b. 예수의 넓은 사랑에 감사할 따름이다. (A: 사랑, B: 넓다) [44, с. 15]

Я вдячний за велику любов Ісуса. (A: любов, B: широкий)

Приклад (26aB-bB) об'єкта (26aA-bA) носить абстрактний характер. (26aA) означає осуд, а (26bA) означає турботу та відданість серця. У випадках, коли значення «широкого» є абстрактним, то можна судити, що ступінь шкали значень є проміжною. (26aB, bB) має позитивний характер з точки зору поєднань «знання + широкий» та «любов + широкий».

5. «굵다» Товстий

Розглянемо випадок, коли прикметник «товстий» має основне значення.

27) a. 옛날 집들은 기둥이 굵다. (A: 기둥, B: 굵다) [44, с. 17]

Старі будинки мають товсті колони. (А: стовп, В: товстий)

b. 많이 걸으면 다리가 굵어진다. (А: 다리, В: 굵다) [44, с. 17]

Якщо ви багато ходите, ноги стають товстішими. (А: нога, В: товстий)

c. 경수는 운동을 해서 팔이 굵다. (А: 팔, В: 굵다) [44, с. 17]

Кьонсу займається спортом, тому його руки великі. (А: рука, В: товстий)

(27aA-cA), який є об'єктом (27aB-cB), має властивість простору, а семантичний атрибут (27aB-cB) означає, що цей об'єкт має великий розмір. Однак (27aA-cA) показує, що об'єкт можна виміряти по довжині.

28) a. 이번에 수확한 밤이 굵다. (А: 밤, В: 굵다) [44, с. 17]

Цього разу урожай каштанів хороший. (А: каштан, В: товстий)

b. 굵은 감자가 먹음직스럽다. (А: 감자, В: 굵다) [44, с. 17]

Велика картопля дуже смачна. (А: картопля, В: товстий)

(28aA, bA), об'єкт (28aB, bB), проявляє об'ємні властивості, і означає, що тверде тіло займає певне місце у просторі і що цей об'єкт великий. Таким чином, (28aB-dB) та (28aB, bB) виявляють смислові відмінності в семантичних атрибутах об'єкта.

29) a. 그는 굵은 바리톤 음성이다. (А: 음성, В: 굵다) [44, с. 17]

Він має грубий баритоновий голос. (А: голос, В: товстий)

b. 경수는 굵은 목소리가 매력적이다. (А: 목소리, В: 굵다) [44, с. 17]

Кьонсу має грубий голос. (А: голос, В: товстий)

(28aA-cA) – виявляє зорові властивості, тоді як (29aA, bA) має слухові властивості. (29aB, bB) відноситься до стану, коли предмет, який має значення

звучу або гуркоту, видає гучний звук, який означає низький голос і спокійний слуховий образ.

30) 저 삼배는 울이 너무 굵다. (A: 울, B: 굵다) [44, с. 18]

Ця трійка має дуже товсту вовну. (A: вовна, B: товстий)

(30A) має характеристики пряжі, (30B) означає, що м'якість цієї пряжі жорстка і збита в клунки. (30B) у «шерсть + товстий» має негативне значення.

Отже, дослідження багатозначності прикметників у корейській мові є дуже важливим для лексикології. Ми дослідили, що прикметники мають тенденцію до розширення значень від конкретного до часового, абстрактного або ідіоматичного значення. До того ж, зміна значень відбувається зазвичай у двох напрямках – горизонтальному або вертикальному та висхідному або низхідному.

2.3. Полісемантичність іменників в корейській мові

Різноманітний досвід та переживання, з якими ми зустрічаємося у своєму повсякденному житті, втілюються та передаються через мовні символи. Іншими словами, людська мова є продуктом різного досвіду, а досвід досягається за допомогою різних видів діяльності, і типовим випадком, коли цей досвід концептуалізується та виражаються, є втіленням понять через мову тіла. [39]

Різні абстрактні смислові контексти природним чином з'являються в процесі використання слів на позначення «обличчя» і «голови» в різних прикладах.

1. Іменник «머리» – голова

1) 어느새 내 속에서는 또 기묘한 그 조바심이 머리를 들고 있었다.

Раптом моє внутрішнє дивне хвилювання увійшло в мій розум. [45, с. 89]

У прикладі 1 в корейській мові «голова» 머리 означає «залишити» або «почати», а не фактичну частину тіла.

2) 그는 사장에게 죄송하다는 말은 세 번씩이나 연이으며 머리를 조아렸다. Він тричі схилив голову, коли вибачався перед начальником. [45, с. 89]

Слово «голова», вказане в прикладі 2, вказує на «сліпоту» або «заперечення» по відношенню до співбесідника.

2. Іменник «얼굴» – обличчя

У прикладі 3 слово «얼굴» обличчя було використано у значенні «репутації», а не як власне обличчя, а «얼굴», яке використовується в прикладі 4, було використане на позначення «вірності пари»:

3) 그녀가 남들 앞에서 시댁 흥을 봐서 남편의 얼굴을 깎았다. Вона осоромила свого чоловіка перед іншими. [45, с. 89]

4) 부부가 살아간다는 것이, 긴 세월 얼굴 맞대고 살 부비며 살아간다는 것이 저런 모습이구나. Ось так виглядає пара, коли чоловік і дружина довго живуть разом. [45, с. 89]

Слова «голова» та «обличчя» обидва відносяться до подібних частин тіла, і основне значення двох слів дуже схоже через локальність частини тіла, на яку ці два слова опираються.

Далі наведемо приклад смислової подібності двох слів.

1) 방에 들어온 노학자의 이 말에 두 형제는 머리를 숙이고 얼굴을 들지 못했다. Коли старий учений увійшов до кімнати, два брата схилили голови і не могли підняти облич. [45, с. 90]

У прикладі 1 «голова» і «обличчя» поєднуються з дієсловами дії «숙이다» і «들다» відповідно для опису руху голови і обличчя вгору і вниз, оскільки ці дві частини тіла географічно близькі між собою, тому незалежні рухи неможливі і вони завжди рухаються разом. Це підтверджується тим, що два слова «голова» та «обличчя» є взаємозамінними.

2) 정주가 어느 결혼식에나 항상 머리를 내미는 것은 아니다. Чонджу не з'являється на всякому весіллі. [45, с. 90]

3) 형준이는 바쁘면서도 언제나 모임에 얼굴을 내민다. Хьонджун дуже зайнятий, але він завжди з'являється на зборах. [45, с. 90]

У прикладах 2 та 3 два іменника «голова» та «обличчя» також були використані так, що вони були взаємозамінними, і це вказує на те, що ці два слова знаходились в подібному положенні.

4) 2 회 초 무사 2 루에서 조금은 굳은 얼굴로 첫 타석에 들어섰다. На початку другого раунду він розпочав свою першу подачу на другій базі Муса з твердим виразом обличчям. [45, с. 101]

Слово «обличчя», яке використовується в прикладі 4, не використовується як пряме значення «обличчя» для позначення частини голови, а як розширення, що означає «вираз обличчя людини». Це пояснюється тим, що обличчя людини насправді не може бути твердим і що немає зміни сенсу, коли «обличчя» 얼굴 замінено на «вираз обличчя» 표정.

5) 지난 겨울리그서 다시 얼굴을 내민 최위정은 3 점 슛 4 개 포함, 16 점을 적시에 터뜨렸다. Чхве Віджон, який знову з'явився у лізі минулої зими, вчасно відстріляв 16 разів, включаючи чотири триточкові постріли. [45, с. 101]

Слово «обличчя», використане в прикладі 5, означає не просто частину обличчя, а стосується всієї людини. Іншими словами, «обличчя», яке використовується в даному випадку для позначення частини голови, використовується як приклад розширеного використання.

6) 그리고 상전이 꾸짖듯 말하는데도 그 아이는 눈길만 떨굴 뿐 얼굴은 곧게 들고 있었다. I хоча тренер сварив його, він лише відводив погляд, тримаючи голову прямо. [45, с. 101]

«Обличчя», наведене в прикладі 6, використовувалося для позначення всієї «голови», яка містить обличчя, що показує те, що «обличчя» замінено на «голова» без будь якої зміни значення.

7) 경지는 찬물에 비누 거품을 내어 땀으로 범벅이 된 얼굴을 대충 씻었다. Кьонджі напінила мило холодною водою і грубо вимила обличчя, вкрите потом. [45, с. 101]

Приклад 7 стосується частини голови, яка відповідає обличчю. Приклад, що використовується в якості прототипу для слова «обличчя», не замінюється такими словами, як «голова» 머리 або «вираз обличчя» 표정.

8) 젊었을 적엔 꽤 고왔을 얼굴이다. Коли він був молодий, він виглядав досить гарно. [45, с. 101]

«Обличчя» в прикладі 8 означає не те, що обличчя насправді м'яке і красиве, а скоріше вираз, який розширює його значення, щоб представити «образ» або «привабливість людини».

3. Іменник «책» – книга

Далі ми розглянемо значення контекстуальної варіації слова 책 «книга»:

1) 이 책은 읽고 이해하기에는 너무 어렵고 길다. Ця книга надто складна і довга для читання та розуміння. [43, с. 2]

2) 이 책은 두껍고 튼튼해서 때로는 무기로도 쓸 수 있다. Ця книга настільки товста і тверда, що її іноді можна використовувати як зброю. [43, с. 2]

3) 전쟁은 책만으로 할 수 없다.

Війну не можна вести лише книгами. [43, с. 2]

4) 사람은 걸어 다니는 한 권의 책이다.

Людина є ходячою книгою. [43, с. 2]

Як показано в прикладах вище, значення слова «книга» показує дуже широкий спектр контекстуальних варіацій. 1 та 2 є прикладами матеріалізації змісту та форми книги, відповідно. В цих виавдках предмет «книги» не змінюється, але контекст висвітлює частину змісту книги та бере участь у тлумаченні значення. З іншого боку, в прикладах 3 і 4 значення змінилися на концепцію, яка диктує новий об'єкт, а не оригінальний предмет книги. У 3 прикладі книга являє собою «духовний засіб війни». У реченні 3, подібно до прикладу «Люди не можуть жити тільки на хлібі», «книга» означає теж, що й «хліб». Це пропорційний вираз. У 4 прикладі слово «книга» застосовується людей, тому предмет знання буде замінено з «речі» на «людину».

4. Іменник «가슴» – грудна клітка

Центральне значення іменника «가슴» – частина тіла людини або тварини, розташована між шиєю та черевом.

Розглянемо наступний порядок значень слова «가슴» в корейській мові.

Іменник «가슴» у значенні:

- передньої частини тіла, розташованої між шиєю і животом;

넓은 가슴. 가슴에 안기다. Широка грудина. Тримати у грудях. [51, с. 11]

김 첨지는 소녀를 가슴에 꼭 안았다. Кім Чомджі міцно притиснув дівчину до грудини. [51, с. 11]

- бюста;

- почуття або думки;

가슴 아픈 일. 가슴이 설레다.

Те, що завдає болю. Серце тремтить. [51, с. 11]

십 년 동안이나 가슴 깊이 쌓이고 쌓인 향수를 푸는데 얼마간은 필요했겠지. Потрібно з десять років, щоб накопичити глибину душі і вивітрити цей парфум. [51, с. 11]

나의 불운과 고초를 자기들 일처럼 가슴 아파하였다. Моя невдача і труднощі були болючими по своїй суті. [51, с. 11]

- серця;

그의 일거일동을 바라보고 있는 권서장의 가슴은 점점 두근거리고 있었다. Дивлячись на кожен його хід, серце Квон Соджана все більше билося. [51, с. 11]

하늘의 무지개를 보면 내 가슴이 뚝니다. Моє серце б'ється, коли я бачу на небі веселку. [51, с. 11]

5. Іменник «눈» – очі

Основне значення слова «눈» – орган, який знаходиться на обличчі людини або тварини і відповідає за зорове чуття. Даний іменник характеризується полісемантичністю і має наступні значення:

- зоровий орган людини або тварини;

눈을 크게 뜨고 본다. Широко розплющ очі і дивись. [51, с. 14]

- здатність бачити, зір;

눈이 좋다. 눈이 나빠 안경을 쓰다. Хороший зір. У мене поганий зір, тому я ношу окуляри. [51, с. 14]

- сила бачити і судити;

눈이 높다. 사람을 보는 눈이 있다. Мати високі стандарти. Гарно розбирається в людях. [51, с. 15]

- уважність;

눈이 마주치다. Зустрітися поглядами. [51, с. 15]

갑자기 천장이 찢렁 울리는 소리에 나는 다시 병실 안으로 눈을 돌렸다.

Раптом пролунав звук стелі, і я повернув очі назад до кімнати. [51, с. 15]

- переглядання думок чи поглядів;

세상을 나쁜 눈으로만 보지 마라. 그의 눈에서 이것이 못마땅하게 느껴졌다. Не дивись на світ лише поганими очима. В його очах це виглядало неприємно. [51, с. 15]

- здатність розрізняти (вигляд предметів);

저는 키는 크지만 눈이 나쁘니까 중간쯤에 앉고 싶어요. Я високий, але у мене поганий зір, тому я хочу сидіти десь посередині. [51, с. 15]

- ступінь, за якою об'єкт можна переглянути і оцінити;

흰 눈에 허영게 뒤덮인 널바우가 눈에 들어왔다. Я побачив вид покритого білого снігу. [51, с. 15]

- слово, яке образно означає переднє світло фар, наприклад автомобіля чи трактора.

자동차의 눈이 탈곡장을 환히 비치었다. Фари машини яскраво світили на підлогу. [51, с. 16]

- здатність ока, як органу чуття, бачити речі;

눈이 좋다. Гарний зір. [51, с. 16]

- у значенні зрачка ока;

마리는 한국 아이들보다 코가 크고 눈이 파란 아이이다. Марі – дитина з блакитними очима і більшим носом, ніж у корейських дітей. [51, с. 15]

6. Іменник «다리» – нога

Центральне значення слова «다리» – частина тіла людини або тварини, розташована внизу, яка відповідає за можливість ходити, бігати, стрибати тощо.

Серед дериваційних значень ми можемо виділити наступні:

- частина, яка розташована в нижній частині тіла людини або тварини і відповідає за функцію ходьби і бігу;

다리가 몹시 아프다. 다리를 다친 제비. Мої ноги сильно болять. Ластівка зі зламаною ногою. [51, с. 18]

부실하게 때운 점심 요기 탓인가, 허기가 지고 다리가 쑤셔 왔다.

Можливо, через поганий обід я відчув голод і у мене боліла нога. [51, с. 18]

- частина, яка кріпиться до нижньої частини об'єкта і тримає його;

책상 다리가 꽤 높다. Ніжки столу досить високі. [51, с. 18]

이 의자는 다리가 하나 부러졌다. Ніжка цього стільця зламана. [51, с. 18]

- частина, яка кріпиться на раму і потрапляє за вухо під час надягання окулярів;

다리가 부러진 안경. Окуляри зі зламанною дужкою. [51, с. 18]

- частина тіла тварини або людини, яка відповідає за опору тіла в положенні стоячи, бігаючи або при ходьбі;

그는 왼편 다리에 통증이 온다고 호소하며 그 다리를 쓰지 못했다. Він скаржився на біль у лівій нозі і не міг стати на неї. [51, с. 18]

- орган тварини, такої як каракатиця або восьминог, прикріплений до декількох частин голови, наприклад, для плавання, лову здобичі або відчуття дотику.

7. Іменник «배» – живіт

Основне значення слова «배» – одна з частин тіла людини або тварини, область між грудьми і стегнами, де містяться органи шлунка, кишечника, нирок тощо. Серед похідних значень ми можемо виділити наступні:

- частина тіла людини чи тварини, яка містить шлунок, кишечник, нирки та інші органи;

배가 불룩하다. 배를 잘 덮고 잠자다. Мати випуклий живіт. Спати, добре накривши живіт. [51, с. 26]

- середня частина довгастого предмета;

배가 나온 기둥. Корабельний стовп. [51, с. 26]

- одиниця для вимірювання кількості разів, коли тварина народжує або відкладає яйця;

돼지는 한 배에 대여섯 마리 이상의 새끼를 낳는다. Свині народжують більше п'яти-шести щенят на послід. [51, с. 26]

백 마리를 육박하는 돼지를 매달 새끼를 몇 배씩 낳았다. Майже сотня свиней породила кілька разів на місяць. [51, с. 26]

- в організмі людини чи тварини, де живіт використовується для живання та перетравлення їжі;

그는 라면으로 주린 배를 채우면서 사무실에다 침대를 놓고 자곤 했다. Він звик спати у ліжку в своєму кабінеті, наповнюючи живіт раменами. [51, с. 26]

- місце знаходження дитини до народження;

임신 후 오개월부터는 배가 눈에 띄게 불러 왔다. 3 п'яти місяців після зачаття шлунок помітно збільшується. [51, с. 27]

그녀는 가만히 자신의 배를 쓸며 그 속의 아기에게 중얼거렸다. Вона тихо гладила живіт і бурмотіла дитині в ньому. [51, с. 27]

8. Іменник «손» – рука

Основне значення слова «손» – частина на зап'ясті людини; задня частина руки, розділена долонею, яка має п'ять пальців на кінці, призначена для тримання або дотику.

Залежно від контексту, в якому використовується слово «рука», воно може мати такі значення:

- частина на зап'ясті людини, яка має п'ять пальців, щоб тримати або торкатися чогось;

손과 발. 손을 펴다. 손으로 잡다. Руки і ноги. Розведіть руки. Тримайте рукою. [51, с. 29]

- працівник або робота;

손이 남다. 손이 많이 드는 일. 손이 적어 끝을 내지 못 하였다. Вільні руки. Робота, яка вимагає багато рук. Я не міг закінчити, тому що мені не вистачало рук. [51, с. 29]

- сила або допомога;

의 손에 달린 일. Завдання в чіхось руках. [51, с. 29]

- належність комусь;

그의 손에 들어가지 않게 해야 한다. Ми повинні не дати йому це в руки. [51, с. 29]

- ручка, наприклад, жорна;

맷손. Ручка жорна. [51, с. 29]

망돌의 손. Ручка молотка. [51, с. 31]

- палець;

아이들은 손을 꼽아 가면서 계산을 했다. Діти займалися математикою, тримаючися за руки. [51, с. 29]

손에 반지를 끼다. Одягати перстень на палець. [51, с. 30]

- функція або здатність людини щось робити;

김두수와 헤어져 공장으로 돌아온 흥이는 뒤숭숭해서 일이 손에 잡히지 않았다. Гонг повернувся на завод після того, як розійшовся з Кім Дусу і не зміг налаштуватись на роботу. [51, с. 30]

- стан володіння чимось;

그는 꿈에도 그리던 자기 집을 손에 넣을 수 있었다. Він зміг отримати будинок своєї мрії. [51, с. 30]

- домінуюча сила чи вплив;

그들은 더불어 한국 곡창의 노른자위인 김해평야에도 재빨리 손을 뻗었다. Крім того, вони швидко дотягнулися до рівнини Кімхе, осередку корейського зерна. [51, с. 30]

- робоча сила;

요즘은 손이 모자라서 장비를 세워두는 경우도 있습니다. У нас не вистачає рук в ці дні, тому нам доведеться встановити обладнання. [51, с. 30]

Отже, іменникові лексичні одиниці, які мають більше двох значень, є дуже поширеними у сучасній корейській мові. Серед них часто використовуються багатозначні іменники на позначення частин тіла. Зміна значення іменників залежить від контексту та базується, в основному, на схожості предметів та явищ, а також від функціональних особливостей.

Висновки до розділу 2

У другому розділі ми детально досліджували явище полісемії у корейській мові та його практичне значення. Ми розглянули як багатозначність

проявляється у різних мовних середовищах та як змінюються значення слів у різних контекстах на прикладах слів різних частин мови.

У практичній частині своєї роботи ми розібрали семантичні особливості дієслівної, прикметникової та іменникової лексики.

Ми розглянули яким чином змінюється значення таких корейських дієслів, як 대다 «прикладати, торкатися», 가다 «йти», 서다 «стояти», 보다 «бачити», 들다 «увійти», 더듬다 «відчувати» та 떠나다 «покидати». Значення дієслів може змінюватися, залежно від того, чи вони виступають у реченні в ролі перехідного слова чи неперехідного. Таким чином, зі зміною значення ми можемо спостерігати, що дієслово має такі значення, як наближення часу або скорочення відстані між об'єктами, віддаленість або наближення до об'єкта, досягнення певного стану тощо. Залежно від контексту та допоміжної лексики, ми спостерігаємо розширення основного значення до багатьох похідних.

Серед всієї багатозначної лексики корейської мови велику частину складають прикметники. Ми розглянули явище полісемії часто вживаних прикметників 높다 «високий», 길다 «довгий», 멀다 «далекий», 넓다 «широкий» та 굵다 «товстий». Враховуючи полісемічну природу цих слів, в данному розділі ми розглянули аспект семантичного розширення і дослідили, що значення переходить з просторового в часове, а потім в абстрактне. Зазвичай зміна значення прикметників відбувається в наспрямку від загального просторового до дериваційних «конкретного», «часового», «абстрактного» та «ідіоматичного» значень. Також ми розглянули випадки спрясованості значень слів за вертикальними або горизонтальними та висхідними або низхідними умовами.

Різноманітні ситуації, досвід та переживання, з якими ми зустрічаємося у своєму повсякденному житті, знаходять свій прояв через мовні символи. Різні абстрактні смислові контексти природним чином з'являються в різних прикладах

в процесі використання слів «обличчя», «голови», «руки», «ноги» та інших. Аналізуючи наведені приклади, ми можемо зробити висновок, що значення полісемічних іменників показують дуже широкий спектр контекстуальних варіацій. Центральне значення таких іменників здатне розширюватися до багатьох дериваційних, залежно від контексту та ситуації, в яких застосований багатозначний іменник.

Отже, проаналізувавши наведені в роботі приклади, ми можемо зробити висновок, що лексичний склад корейської мови налічує велику кількість багатозначних слів. Вивчення і розбір семантичної складової полісемічної лексики є важливим питанням, оскільки це має надзвичайну цінність для укладачів словників, а також є необхідним для уникнення проблем розуміння корейської мови та пошуку вірних еквівалентів при перекладі.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ БАГАТОЗНАЧНОЇ ЛЕКСИКИ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ В ТЛУМАЧНИХ СЛОВНИКАХ

3.1. Аналіз словникових значень полісемічних дієслів у словнику корейської мови

Багатозначність характерна для більшості лексики корейської мови. Ми можемо переконатися в цьому, проаналізувавши дані в словниках, в яких ми спостерігаємо принцип, що полісемія опирається на пов'язаність значень слова. Серед значень полісемантичного слова, перше значення, вказане в словниках, зазвичай є основним, а інші сприймаються як похідні від нього.

В даному розділі ми проаналізуємо способи вираження багатозначної лексики в словниках корейської мови. Користуючись методом суцільної вибірки ми проаналізували семантичні особливості таких дієслів:

1. 가다 – 1) йти, їхати; 2) проходити (про час); зацікавитися; 3) приходити в голову; 4) помирати; 5) тріснути, дати тріщину. [18, с. 1]

2. 겪다 – 1) випробувати; 2) переносити, терпіти. [18, с. 31]

3. 골인하다 – 1) прийти до фінішу, забити гол; 2) зуміти зробити щось.

결혼에 골인하다 вдало одружитися на комусь (вийти заміж за когось).

[18, с. 50]

4. 긁다 – 1) чесати, шкребти, дряпати; 2) згрібати; зачіпати (чийсь почуття); 3) чорнити, паплюжити.

Наприклад, 비위릇 긁다 ображати, псувати настрої. [18, с. 85]

5. 금하다 – 1) забороняти, накладати заборону; 2) стримувати почуття.

[18, с. 87]

6. 깎다 – 1) стругати, обточувати, заточувати, лагодити, заплати (ножем); 2) стригти, голити, косити (волосся, шерсть); 3) зменшувати (грошову суму); 4) псувати, паплюжити, підписати (репутація).

값을 깎다 зменшувати ціну. [18, с. 99]

머리를 깎다 стригти волосся. [18, с. 99]

7. 끊다 – 1) відривати, розривати, відрізати; припиняти, розривати (зв'язки); 2) кидати, припиняти (звичку); 3) обривати (діалог); 4) купувати; обривати (життя); 5) видавати (чек, рахунок). [18, с. 104]

8. 나가다 – 1) виходити, виїжджати, виступати (назовні); 2) ходити (на роботу); 3) втрачати свідомість; 4) витратити гроші; 5) коштувати (про ціну); 6) важити (про вагу); 7) вимкнутися (про пристрій).

Наприклад, 전등이 나가다 лампочка перегоріла. [18, с. 106]

9. 나다 – 1) виникати, з'являтися; 2) народжуватися (про дитину); 3) згадувати, згадуватися (про спогад); 4) стати відомим; 5) завершуватися; 6) захворіти, зіпсуватися. [18, с. 106]

10. 내리다 – 1) знижати, опускається, спускати, сідати; 2) іти, випадали (про дощ); 3) виходити, зходити (з транспорту); 4) падати, знижуватися (про ціну); 5) опускати (занавіску); 6) віддавати наказ; 7) робити висновок; 8) виносити (вирок). [18, с. 113]

11. 놀다 – 1) грати, гуляти; 2) не працювати, байдикувати; 3) простоювати (не використовуватись). [18, с. 120]

12. 늘다 – 1) збільшуватися, рости, подовжуватися; 2) розвиватися, рости, підвищуватися (про здібності); 3) багатіти. [18, с. 124]

13. 다듬다 – 1) впорядковувати; 2) перебирати, чистити, обрізати; 3) опрацьовувати, шліфувати; 4) гладтити, розрівнювати (одяг).

Наприклад, 머리를 다듬다 причісувати волосся. [18, с. 126]

양파를 다듬다 чистити цибулю. [18, с. 126]

14. 달다 – 1) нагріватися, розпалюватися, ставати гарячим; 2) горіти (від сорому); 3) пересихати (про горло); 4) турбуватися, мучитися. [18, с. 133]

15. 당하다 – 1) зіштовхуватися з, потрапляти, опинитися; 2) піддаватися, терпіти; 3) зустрічати; 4) виносити, витримувати, впоратися з.

Наприклад, 모욕을 당하다 терпіти образи. [18, с. 138]

불행을 당하다 потрапити в біду. [18, с. 138]

16. 더듬다 – 1) щупати, шарити; 2) перебирати; 3) заїкатися, звернутися.

Наприклад, 기억을 더듬다 згадувати. [18, с. 146]

생각을 더듬다 перебирати в пам'яті. [18, с. 146]

17. 들다 – 1) поселитися, залишитися; 2) заходити, вступати, підступити; 3) фарбуватися; 4) потребуватися, приходитися; 5) сподобатися; 6) виникати (про хворобу).

Наприклад, 잠이 들다 заснути. [18, с. 170]

당품이 들다 пожовтіти (про листя). [18, с. 170]

18. 삭다 – 1) гнити; киснути (капуста); 2) кваситися (про алкоголь); 3) переварюватися, засвоюватися (про їжу). [18, с. 310]

19. 세우다 – 1) змушувати стояти, ставити, встановлювати; 2) споруджувати, зводити; 3) зупиняти; гострити; 4) наводити порядок, впорядковувати. [18, с. 337]

20. 솟다 – 1) підніматися, височіти; 2) бити ключем; 3) виступати (про піт та сльози); 4) стирчати, настовбурчуватися; 5) прориватися, натирати (про почуття). [18, с. 349]

21. 얼다 – 1) замерзати; залякати (від холоду); 2) падати духом, ставати сором'язливим. [18, с. 422]

22. 오다 – 1) прибувати, приходити, приїжджати; 2) іти (про дощ або сніг); 3) наставати, приходити (про пору року); 4) виникати; досягати. [18, с. 444]

23. 존중하다 – 1) цінувати, оцінювати; 2) берегти, дорожити. [18, с. 555]

24. 취하다 – 1) брати; вибирати; 2) застосовувати, діяти; 3) займати (становище).

Наприклад, 대책을 취하다 прийняти міри. [18, с. 632]

분명한 태도를 취하다 зайняти визначена позицію. [18, с. 632]

25. 키우다 – 1) давати освіту; 2) вигодовувати; 3) виховувати; 4) ростити, вирощувати; 5) розводити, культивувати. [18, с. 641]

Отже, ми проаналізували 25 багатозначних дієслівних одиниць. Серед них велику частину становлять дієслова, які мають чотири або більше значень. Вони налічують 16 одиниць і складають 64% від загальної кількості. Полісемантичні дієслова, які мають два значення становлять 12% (3 одиниці), а дієслова з трьома значеннями – відповідно 24% (6 одиниць). [Додаток А]

3.2. Аналіз словникових значень багатозначних іменників у словнику корейської мови

В даному підрозділі ми здійснили вибірку деяких багатозначних іменників та проаналізували їх значення у словникових статтях.

1. 가슴 – 1) груди; 2) груди, сосок; 3) серце; 4) душа. [18, с. 4]

2. 가시 – 1) шип (троянда); 2) колючка (про рослину); 3) голка (тварини).

[18, с.4]

3. 가죽 – 1) шкіра; 2) хутро. [18, с. 5]

4. 감정 – 1) почуття; 2) емоція; 3) пристрасть.

Наприклад, 감정을 자극하다 викликати почуття. [18, с. 13]

감정을 억누르다 стримувати пристрасть. [18, с. 13]

5. 개발 – 1) розвиток; 2) освоєння, розробка; 3) експлуатація.

Наприклад, 개발도상국 країни, що розвиваються. [18, с. 17]

개발하다 розвивати, розробляти, освоювати. [18, с. 17]

6. 개척 – 1) основа; 2) обробіток (землі); 3) освоєння (про освіту); 4)

відкриття нового ринку.

Наприклад, 자기 길을 개척하다 пробивати собі шлях [18, с. 19]

7. 거리 – 1) матеріал, сировина; 2) предмет, об'єкт, тема.

Наприклад, 자랑거리 предмет гордості. [18, с. 22]

이야기 거리 тема розмови. [18, с. 22]

8. 거울 – 1) дзеркало; 2) зразок, приклад, урок.

Наприклад, 거울같다 дзеркально чистий. [18, с. 23]

...을/를 거울로 삼다 вважати кого/що прикладом. [18, с. 23]

9. 격동 – 1) рідкий рух; 2) хвилювання; 3) удар, імпульс; 4) потрясіння;
5) збудження (емоція). [18, с. 29]

10. 계열 – 1) підклас, порядок; 2) факультет; 3) ряд, серія, цикл. [18, с. 41]

11. 공작 – 1) виробництво, випуск, будівництво, будова; 2) ручна робота;
3) робота, операція; маневр. [18, с. 54]

12. 교통 – 1) вуличний рух, транспорт; 2) повідомлення, комунікація; 3)
пересування, превезення.

Наприклад, 교통정리를 하다 регулювати вуличний рух. [18, с. 65]

13. 귀 – 1) вухо; 2) вушко (голки); 3) кут, куточок.

Наприклад, 귀가 간지럽다 вуха горять. [18, с. 77]

귀가 어둡다 тугий на вухо; не знає новин. [18, с. 77]

14. 귀신 – 1) душа померлого; 2) рис; 3) нечиста сила; 4) дух, який вселився в річ; 5) майстер, ас. [18, с. 78]

15. 길 – 1) дорога, шлях; 2) спосіб, засіб; 3) доступ.

Наприклад, 길을 뚫다 шукати шлях до вирішення чогось. [18, с. 98]

길을 막다 перегороджувати комусь дорогу. [18, с. 98]

16. 날 – 1) день; 2) доба; 3) дата; 4) час, період; 5) випадок. [18, с. 109]

17. 독 – 1) отрута, токсин; 2) шкода; 3) злість; 4) отруйність.

Наприклад, 독한 사람 люта людина. [18, с. 153]

독에 중독되다 отруїтися. [18, с. 153]

18. 마음 – 1) душа, характер, серце; 2) почуття, настрої; 3) бажання, намір.

Наприклад, 마음이 괴롭다 важко на душі. [18, с. 182]

마음이 통하다 сходитися характерами. [18, с. 182]

19. 머리 – 1) голова; 2) волосся; 3) розум, свідомість; 4) верхівка, вершина;
5) передня частина, початок; 6) ватажок. [18, с. 195]

20. 목 – 1) шия, горло, гортань; 2) голос; 3) життя; 4) горлечко, горловина, шийка; 5) вузький прохід.

Наприклад, 목 마르다 пересохло в горлі. [18, с. 204]

목이 잘리다 бути звільненим. [18, с. 204]

21. 성질 – 1) характер, натура, склад, норов; 2) якість; 3) властивість.

Наприклад, 감수성이 풍부한 성질 чуттєва натура. [18, с. 335]

조용한 성질 тихий норов. [18, с. 335]

22. 손 – 1) рука; 2) сила, зусилля; 3) робочі руки (про допомогу); 4) ручка.

Наприклад, 손에 넣다 отримати у власність, оволодіти. [18, с. 347]

손에 잡히다 іти на лад (справа). [18, с. 347]

23. 식 – 1) форма; 2) тип, зразок, стиль; 3) церемонія, обряд; 4) спосіб, метод; 5) формула, вираз. [18, с. 373]

24. 심술 – 1) примха; 2) норовливість; 3) недобррозичливість; 4) ревності.

Наприклад, 심술 부리다 вередувати, робити наперекір. [18, с. 385]

25. 야단 – 1) шум, гам, скандал; 2) біда, неприємності; 3) лайка, скандал.

[18, с. 407]

Отже, проаналізувавши 25 багатозначних іменників, ми прослідкували, що значну частину лексики складають слова з трьома і більше значеннями. Серед них – іменники з трьома значеннями, а також слова, які мають чотири і більше значень, сягають 44% (по 11 одиниць), а іменники з двома значеннями – відповідно 12% (3 одиниці). [Додаток А]

3.3. Аналіз словникових значень полісемічних прикметників у словнику корейської мови

В даному підрозділі ми розглянемо особливості багатозначних прикметників та принципи їх випадання у корейсько-українському словнику.

1. 가깝다 – 1) близький, недалекий (вулиця, відстань); 2) приблизний (цифри); 3) схожий на кого/що (про образ, форму).

Наприклад, 가까운 장래 – у близькому майбутньому. [18, с. 1]

2. 가냘프다 – 1) тоненький, ніжний, крихкий; 2) тонкий і слабкий (голос).

Наприклад, 가냘픈 희망 – боязка надія. [18, с. 1]

3. 고소하다 – 1) смачний, пахне запахом підсмаженого кунжуту (про смак і запах); 2) злорадний.

Наприклад, 고소하게 여기다 зловтішатися. [18, с. 45]

4. 고유하다 – 1) специфічний; 2) характерний; 3) властивий, власний; 4)

типовий.

Наприклад, 고유명사 власне ім'я. [18, с. 46]

고유성 специфічність, самобутність. [18, с. 46]

5. 곤하다 – 1) втомлений, стомлений; 2) сонливий; міцний.

Наприклад, 곤히 잠들다 заснути міцним сном. [18, с. 48]

6. 팔팔하다 – 1) гарячий (характер); 2) гучний, звучний (голос). [18, с. 60]

7. 관찮다 – 1) непоганий, стерпний; 2) благополучно, нормально.

Наприклад, 관찮으시다면 якщо ви не заперечуєте. [18, с. 62]

관찮습니다 нічого (під час вибачення). [18, с. 62]

8. 구리다 – 1) смердючий (запах); 2) огидний, мерзенний (про поведінку);

3) підозрілий, сумнівний. [18, с. 66]

9. 굳다 – 1) міцний, твердий; 2) напружений (вираз обличчя). [18, с. 73]

10. 귀하하다 – 1) шляхетний (про статус); 2) дорогий, дорогоцінний (про ціну); 3) рідкісний. [18, с. 78]

11. 근사하다 – 1) майже однаковий, схожий, подібний, аналогічний; 2) правдоподібний; 3) красивий, хороший, модний. [18, с. 84]

12.급하다 – 1) швидкий, стрімкий, нагальний, квапливий; 2) невідкладний, строковий; 3) поривчастий, нестриманий; 4) серйозний, небезпечний, критичний.

Наприклад, 나는 급한 볼일이 있다. У мене термінова справа. [18, с. 88]

환자의 병세가 급하다. Стан хворого небезпечний. [18, с. 88]

13.까맣다 – 1) дуже чорний; 2) дуже далекий, недосяжний (шлях); 3) зовсім забутий (спогад). [18, с. 99]

14.나쁘다 – 1) поганий, худий, слабкий, неприємний; 2) шкідливий; 3) поганий, нехороший (у значенні нещирий).

Наприклад, 기억력이 나쁘다 мати слабку пам'ять. [18, с. 107]

나쁜 짓을 하다 чинити погано. [18, с. 107]

15.나타나다 – 1) з'являтися, показуватися, виникати; 2) виражатися (про вираз обличчя); 3) проявлятися (про талат). [18, с. 107]

16.답답하다 – 1) ясний, світлий, чистий; 2) врівноважений, спокійний, безпристрасний (про характер). [18, с. 135]

17.담백하다 – 1) невибагливий, щирий, некорисливий (про характер); 2) несолодкий, прісний (про смак їжі).

Наприклад, 담백한 사람 безкорислива людина. [18, с. 135]

담백한 음식 прісна їжа. [18, с. 135]

18. 무겁다 – 1) важкий; 2) вагомий, важливий, серйозний; 3) повільний; 4) низький (про голос); 5) задумливий (настрій).

Наприклад, 마음이 무겁다 важко на душі. [18, с. 210]

입 무겁다 той, що всміє берегти секрети. [18, с. 210]

19. 순순하다 – 1) покірний, слухняний, сумирний, м'який, поблажливий, лагідний; 2) негострий (про їжу); 3) слабкий (алкоголь та цигарки). [18, с. 361]

20. 싱겁다 – 1) прісний, несолоний, недосолений (про їжу); 2) слабкий (про цигарки тощо); 3) недоречний, зайвий, непотрібний, беззмістовний, безглуздий (про вчинки, дії). [18, с. 386]

21. 싱싱하다 – 1) свіжий; 2) що буйно росте (про рослину); 3) живий, енергічний, жвавий (вчинки, дії).

Наприклад, 싱싱한 과일 свіжі фрукти. [18, с. 386]

기운이 싱싱하다 бути дуже енергічним. [18, с. 386]

22. 쓰라리다 – 1) нити, палити; 2) тяжкий, 3) важкий; гіркий.

Наприклад, 가슴이 쓰라리다 душа ниє. [18, с. 389]

쓰라린 경험 гіркий досвід. [18, с. 389]

23.약하다 – 1) слабкий, безсильний, кволий; 2) нетривкий (про річ); 3) слабохарактерний, легкодухий; 4) слабкий (про алкоголь).

Наприклад, 시력이 약하다 поганий зір. [18, с. 410]

24.좋다 – 1) хороший, непоганий, недурний, порядний, відмінний; 2) завидний; 3) відмінний, першокласний; 4) вартий, підходящий; 5) знатний, важливий; 6) фартовий; 7) правильний; 8) класний, приємний; 9) вигідний, корисний, добрий; 10) позитивний; 11) справний; 12) свіжий; 13) благий, надійний; 14) сприятливий. [18, с. 558]

25.줄기차다 – 1) невпинний, безперервний, безупинний; 2) сильний, могутній, потужний; 3) енергійний, активний. [18, с. 568]

Отже, в даному підрозділі ми розглянули 25 одиниць багатозначних прикметників корейської мови. Серед них – прикметники з двома значеннями складають 32% (8 одиниць), з трьома значеннями – складають найбільшу частку в 48% (12 одиниць), з чотирма або більше значеннями – 20% (5 одиниць). [Додаток А]

Висновки до розділу 3

У третьому розділі ми провели комплексний аналіз багатозначних лексичних одиниць корейської мови та дослідили принципи вираження полісемантичних дієслів, іменників та прикметників у корейсько-українському словнику. У ході роботи ми користувалися методом суцільної вибірки.

Процес укладання словників є дуже тривалим і складним та вимагає надзвичайно великих знань та розуміння іноземної мови, принципів побудови слів та їх особливостей.

Проаналізувавши українсько-корейський словник, ми виділили такі основні структурні частини словникових статей, як головне слово, виділене напівжирним шрифтом; переклад з поясненням; приклади вживання та ілюстрації.

Аналізуючи корейсько-український словник, ми звернули увагу на те, що серед наявної багатозначної лексики велику частину складають слова на позначення дієслівних частин мови, а також іменних, а найменшу частину становлять полісемічні прикметники. Серед досліджених дієслів найбільшу частку становлять слова, які мають чотири і більше значень, а слова з двома значеннями становлять лише 12% від усієї багатозначної дієслівної лексики. Полісемантичні іменники показують тенденцію до розширення основного значення до трьох і більше значень. Іменники з двома значеннями становлять також лише 12% від загальної кількості. Багатазначні прикметники є менш поширеними у використанні і найбільшу частку становлять прикметники з трьома значеннями та двозначні – відповідно 48% і 32%, проте відносно невелика частка прикметників показує розширення значення до чотирьох і більше похідних.

Багатозначні слова, які мають більше трьох значень, вважають на те, що вони часто вживається в корейській мові. Розширення значень відбувається на основі реінтерпретації існуючих значень, соціальних та контекстуальних змін, а також на основі зовнішній або внутрішній схожості предметів та явищ.

ВИСНОВКИ

Метою даної магістерської роботи було висвітлення характерних особливостей феномену полісемії, вивчення і дослідження закономірностей прояву багатозначності лексики корейської мови.

Під час аналізу інформації були співставленні приклади застосування багатозначних слів на основі лексичних одиниць різних частин мови, а також проведено аналіз полісемії фразеологізмів. В роботі ми користувались описовим, порівняльно-зіставним методом та методом компонентного аналізу, які допомогли в виявленні основних особливостей і відмінностей досліджуваних явищ.

В результаті дослідження ми дійшли висновків, що феномен багатозначності є важливим засобом в корейській мові, що широко використовуються у різних сферах суспільного життя.

В даній роботі ми дослідили семантичні особливості полісемії в різних частинах мови на прикладах дієслів, прикметників, іменників та фразеологічних одиниць, які змінюють свої значення залежно від контексту та мовної ситуації, в якій вони використовуються. При перекладі полісемічної лексики у багатьох випадках необхідним є використання тлумачних словників, проте більшість з них включає лише ті значення, які найчастіше використовуються, тому постає проблема підбору необхідного значення слова.

Процес розвитку смислової структури слова є доволі складним і зазвичай історично зумовленим. Первинне значення полісемічного слова виступає основою для утворення нових, похідних значень. Дериваційні значення полісемічних слів утворюються шляхом реінтерпретації однозначних слів,

впливом запозиченої лексики, застосування метонімії або перефразування, змін контексту або змін у соціальному середовищі.

Ми розглянули також способи розмежування омонімії та полісемії. Проблема диференціації цих явищ лежить в лексемах, тому необхідно звертати увагу на наявність або відсутність спільного значення у слів, які мають однакову звукову оболонку. Тобто, ми дійшли висновку, що номінативне і похідні значення полісемічного повинні мати семантичний зв'язок, а у випадку омонімів, між однозначними словами не існує ніяких відношень.

У другому розділі ми досліджували явище полісемії дієслів, прикметників та іменників у різних прикладах використання та контекстах. Ми спостерігали процес розширення значень полісемантичних дієслів від основного до щонайменше трьох деривіційних, залежно від того, чи є слово перехідним або неперехідним у реченні, а також залежно від мовної ситуації.

У корейській мові існує велика кількість прикметників, які мають властивості багатозначності. Ми досліджували аспект семантичного розширення і можемо зробити висновки, що значення прикметників у різних прикладах має тенденцію до зміни від просторового до часового, а також і до абстрактного значення. Також в даній роботі ми розглянули аспект семантичного розширення за прикладом розширення значення в наспрямку від загального просторового значення до дериваційних конкретного, часового, абстрактного та ідіоматичного значень.

Різні абстрактні смислові контексти природним чином з'являються в процесі використання багатозначних іменників в різноманітних прикладах. Дуже поширеними у використанні є полісемантичні іменники на позначення частин тіла. Багатозначність таких іменних частин мови була сформована історично, в зв'язку з накопиченням знань народу, а також змін у суспільному середовищі у процесі становлення мови. Передумовами розширення значень іменників у корейській мові можуть виступати зовнішня подібність предметів та явищ або

схожість функцій. Таким чином нове значення слова утворюється в результаті асоціацій і, в основному, здійснюється на основі зовнішніх ознак, таких як форма, колір, смак тощо. Значення таких слів зазвичай ми можемо зрозуміти тільки в контексті.

У третьому розділі ми провели аналіз мовних полісемантичних одиниць на матеріалі корейського словника. Серед досліджених слів найбільшу частку становлять багатозначні дієслова, проте дуже поширеними у використанні є також іменники. Полісемантичні дієслова виявляють найбільший спектр розширення значення до чотирьох і більше дериваційних, в той час, як прикметники в більшості випадків мають два-три значення.

Отже, значення слова можуть переходити з одного предмета на інший, або на якусь його частину, тому полісемія передбачає зміну речей при тотожності слова. Полісемія утворюється завдяки поширенню назви з одного об'єкта на інший при умові, що їх можна порівняти за певними ознаками, за функцією тощо. Значення полісемічного слова характеризується взаємозв'язком, вмотивованістю, а також послідовністю мотивування. Вирішення питання про наявність або відсутність дериваційного зв'язку між значеннями може здійснюватися в кожному конкретному випадку за допомогою будь якого методу, який дозволяє виконати зіставлення значень.

Слід також зазначити, що багатозначність зустрічається у мові значно частіше, ніж однозначність, адже вона в багатьох випадках утворюється завдяки метафоричним перенесенням, які є важливими для повноцінного функціонування мови.

주석

외국어 학습에서 어휘는 가장 기본적인 학습 영역이라 할 수 있다. 어휘 학습은 외국어 학습의 시작 단계에서 가장 먼저 이루어지는 것으로, 적절한 의사소통을 위해서는 어휘 능력이 필수적으로 요구되기 때문이다.

본 연구는 의미 관계에 따른 어휘 교육 중 다의어 의미 항목별 교육의 필요성에 대해 살펴한다. 연구에서 다의어 학습은 국어를 습득하는 방식과는 상이하 게 나타나고, 다의어 학습에 있어 교재 의존도가 높을 수밖에 없음이 지적된 바 있다.

다의어는 하나의 단어가 일련의 관련된 여러 의미를 가진 것이다. 다의어는 기본의미에서 확장의미까지 다양하게 사용되는 것이므로 하나의 단어를 학습하면 관련된 다양한 표현을 사용할 수 있다는 점에서 교육적 활용도가 높다. 다시 말해, 어휘 학습에 있어 어휘의 생산적 사용이라는 측면에서 중요성이 크다 하겠다.

한국어로 성공적인 의사소통을 하기 위해서는 학습자는 한국어의 형태나 구조에 대한 지식뿐만 아니라 언어 사용 목적과 문맥에 적합한 의미와 기능에 대한 지식까지 학습해야 한다. 그러기 위해서는 어휘의 관계에 따라 다양한 형태의 학습이 이루어져야 할 것이다. 특히 다의어는 하나의 단어에

관련된 다양한 의미를 이해하고 구사할 수 있는 능력으로 어휘 능력의 중요한 부분이기 때문이다. 어휘 능력의 다면적이고, 심층적인 특성을 반영할 수 있는 교육이 이루어지려면 다의어뿐만 아니라 다양한 어휘 의미 관계에 주 목한 포괄적인 어휘 연구가 이루어져야 할 것이다.

본 연구는 어휘 능력을 구성하고 있는 다양한 요소들이 교재와 학습 내용에 있는가를 다의어 동사, 형용사와 명사의 의미 항목별 분포 분석을 통해 살펴보았다. 그 결과 한국어 학습자가 어휘를 보다 효과적으로 학습하고 상황에 맞는 적절한 표현을 사용할 수 있는 능력을 기르기 위해서는 체계적이고 다양한 학습 자료가 필요한 것을 알 수 있었다. 분석의 양적, 질적 연구가 부족한 부분이 있으나 어휘가 가진 다양한 의미와 어휘의 사용 능력에 대한 보다 근본적인 관심을 가지게 되는 계기가 될 것으로 기대하고 앞으로의 어휘 교수 학습 자료와 관련한 과제를 점검해 보았다는 점에 의의를 둔다.

다의어 의미는 매우 광범위한 문맥 변화를 보여준다. 그러한 단어의 중심성은 모호한 단어가 사용되는 문맥과 상황에 따라 많은 파생 단어로 확장될 수 있다. 단어의 의미 구조를 개발하는 과정은 상당히 복잡하고 대개 역사적으로 미리 정해져 있다. 다의어의 일차적 의미는 새로운 파생된 의미의 형성을 위한 기초가 된다. 다의어의 파생적 의미는 모호하지 않은 단어, 차용된 어휘의 영향, 변형 또는 비유 사용, 문맥의 변화 또는 사회 환경의 변화를 재해석함으로써 형성된다.

다의성과 동음이의성의 현상 사이의 분화 문제는 어휘소에 있기 때문에, 같은 음의 봉투를 가진 단어에서 공통적인 의미의 유무에 주의를 기울일 필요가 있다. 즉 다의어의 명목적 의미와 파생적 의미는 의미적으로 연관되어야 하며, 동음이의어의 경우 모호하지 않은 단어 사이에는 관계가 없다.

다의동사의 의미를 확장하는 과정은 문장에서 그 단어가 전이적이냐 아니면 비타협적이고 언어 상황에 따라 기본에서 최소 3개의 파생어로 일어난다. 다른 예에서 형용사의 의미는 추상적일 뿐만 아니라 공간적이고 시간적인 것으로 변하는 경향이 있다. 또한 전체 공간적 의미에서 파생적 특정, 시간적, 추상적, 관용적 의미까지 의미를 확장한다.

신체부위의 다의 명사는 한국어에서 매우 흔하다. 언어의 이러한 명목상의 부분의 의미성은 역사적이고 언어 형성 과정에서 사회적 환경의 변화뿐만 아니라 국민의 지식의 축적과 관련하여 형성되어 왔다. 한국어에서 명사의 의미를 확장하기 위한 선행조건은 사물과 현상의 외적 유사성 또는 기능의 유사성일 수 있다. 따라서 그 단어의 새로운 의미는 연관성의 결과로 형성되며 주로 모양, 색깔, 맛 등 외적인 특징에 바탕을 두고 있다. 대개 그런 말의 의미는 문맥으로만 이해할 수 있다. 다의성은 특정 근거, 기능 등에 의해 비교될 수 있는 경우, 한 개체에서 다른 개체로 명칭의 분포에 의해 형성된다. 다의어 의미는 동기부여의 순서뿐만 아니라 상호연결성, 동기부여에 특징을 보여준다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абаев В.И. О подаче омонимов в словаре. Вопросы языкознания, 1957. — №3. — с. 31–45.
2. Апресян Ю.Д., Лексическая семантика (синонимические средства языка). М.: Наука, 1974. 367 с. Второе дополненное издание: Ю.Д. Апресян. Избранные труды. Т. I. М.: Школа "Языки русской культуры", 1995.
3. Ахманова О.С. Словарь лингвистических. В предисловии ... Словарь омонимов русского языка О.С. Ахманова — М.: Русский язык, 1974. — с. 5.
4. Ахманова О.С. Очерки по общей и русской лексикологии, — с. 112
5. Бабаджанов Р.М., Ким Н.К., К вопросу об омонимах и их роли в корейском языке. Международный научный журнал «Интернаука» // № 2 (24), 2 т., 2017. — с. 15–19.
6. Будагов, Р.А. Человек и его язык / Р. А. Будагов. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1974. — с. 262.
7. Виноградов В.В. Об омонимии и смежных явлениях, 1977. — с. 65.
8. Воронцова Г.Н. Очерки по грамматике английского языка. М.,1960. — с. 50.
9. Галкина-Федорук Е.М. Современный русский язык. Синтаксис, 1954, — с. 16.
10. Гепнер Ю.Р. Очерки по общему и русскому языкознанию / Гепнер Ю.Р. – Харьков, 1959. — с. 370.
11. Грибіник Ю.І. Явища полісемії та омонімії в англійській геодезичній термінології. «Молодий вчений» № 2 (17) лютий, 2015 р., — с. 191–194.
12. Ефимов, А.И. Об изучении языка художественных произведений Текст. / А.И. Ефимов. М.: Новое слово, 1996. — с. 344.

13.Жила В. Багатозначність фразеологізмів (на матеріалі корейської мови). — Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка.

14.Жуков В.П. К вопросу о многозначности фразеологизмов / В.П. Жуков // Вопросы фразеологии. – Ташкент, 1965. — с. 41-52.

15.Князева Г.Ю. Источники омонимии в английском языке Текст / Г.Ю. Князева // Ученые записки 1 МГПИИЯ. М., 1959. — Т. 29. — с. 283–298.

16.Кочерган М.П. – Вступ до мовознавства. — 2000. — с.194–200

17.Кочерган М.П. Слово і контекст (Лексична сполучуваність і значення слова) / М. П. Кочерган. – Львів: Вища шк., 1980. — с. 184.

18.Корейсько-український словник / Укл. Хо СунЧоль, Чечельницька Інна. — К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. — 740 с.

19. Корчагина Т.И. Омонимия в современном японском языке. М., 2005. — с. 175.

20.Левицький В.В. Сучасне розуміння структури лексичного значення / В. В. Левицький // Мовознавство. – 1985. – № 5. — с. 12–19.

21.Лисиченко Л.А. Лексикологія сучасної української мови (Семантична структура слова) / Л.А. Лисиченко. – Х.: Вища шк., 1977. — с. 113.

22. Малаховский Л.В. Теория лексической и грамматической омонимии / Л.В. Малаховский. Л., 1990. — с. 49.

23. Назарян А.Г. О полисемии в сфере фразеологии // Сб.науч.тр. / Ун-т дружбы народов им. П.Лумумбы. – М., 1980. — с. 53-60.

24. Новиков Л.А. Об одном способе разграничения полисемии и омонимии / Л. А. Новиков // РЯШ. — 1960. — Но 6. — с. 12.

25. Пан Л.А. Лексикология корейского языка. Ташкент, 2012. — 123 с.

26. Стернин И.А. Лексическое значение слова в речи (коммуникативный аспект) / И. А. Стернин. — Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1985. — 172 с.
27. Тараненко А.А. Языковая семантика в ее динамических аспектах (Основные семантические процессы) / А.А. Тараненко. — К.: Наук. думка, 1989. — 256 с.
28. Ульманн С. Дескриптивная семантика и лингвистическая типология // Новое в лингвистике. Вып. П. М., 1962. — с. 32.
29. Уфимцева А.А. Лексическое значение. Принципы семасиологического описания лексики / А.А. Уфимцева; [отв. ред. Ю. С. Степанов]. — М.: Наука, 1986. — 240 с.
30. Филология и лингвистика в современном мире: материалы Междунар. науч. конф. (г. Москва, июнь 2017 г.). — Москва: Издательский дом «Буки-Веди», 2017. — 106 с.
31. Шайкевич А.Я. Дистрибутивно-статистический анализ текстов: автореф. дис. д-ра филол. наук. Л., 1982.
32. Шмелёв Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики (на материале русского языка) М.: Наука, 1973. — с. 76.
33. Шумейкина А. Современный подход к анализу семантической структуры многозначного слова. 2009.
34. Шумилов Н.Ф. К вопросу о разграничении полисемантизма и омонимии. — Русский язык в школе. 1956, №3, — с. 34.
35. Emerson O.F. The History of the English Language. New York, 1935. — p. 139.
36. Kang Yunkyung. Cognitive linguistics approach to semantics of spatial relations in Korean. Washington, DC, 2012. — 244 p.

37. Kashcheyeva M.A., Potapova I.A., Tyurina N.S. Practical English Lexicology. – Prosveaschenu, 1977.
38. Kwon Iksoo. Polysemy and Conceptual Structures. Plenary talk, Kyungbook University Korean Linguistics and Education Circle. Kyungbook University, Daegu, August 12, 2016. — p. 14.
39. Lakoff G., Johnson M. Metaphors we live by. Chicago: The University of Chicago Press. 1980.
40. Lipka Leonhard. An Outline of English Lexicology. Lexical Structure, Word Semantics, and Word Formation. 2d edition. Max Niemeyer Verlag Tübingen, 1992. — 212 p.
41. Lyons J. Language, meaning and context / John Lyons. – Bungay-Suffolk: Fontana, 1981. — 256 p.
42. 강범모. 동음이의어 사용 양상. Language Research SNU. Vol. 41 No. 1 Mar. 2005. — 29.
43. 김덕호. 한국어 다의어의 문맥적 변이 의미 기술 양상 연구. 경북대학교 문학박사학위논문. 2018. — 200.
44. 김준기. 척도 형용사 다의성 연구. 인천 대학교 국어국문학과. 2004. — 24.
45. 김태호·박기성. 영어 ‘head/face’와 한국어 대응어의 다의성 비교 연구. 부산대학교. 2014. — 109.
46. 국립국어연구원. 표준국어대사전. 서울: 두산동아. 1999.

47. 남수정. 언어의 다의성과 예술작품의 물성에 관한 연구. 동아대학교 대학원: 미술학과 2013.2. — 31.
48. 박영순. 한국어의미론, 고려대출판부. 1996. — 295.
49. 백석원. 국어 관용구와 다의어의 의미 관계 연구, 박사학위논문, 서울 2011. — 179.
50. 신현숙·김영란. 의미와 의미 분석, 푸른사상. 2012. — 301.
51. 조지연. 사전 편찬에서 다의어 배열순서의 실제와 개선책 연구 : 신체어 명사를 중심으로. 서경대학교 대학원 : 국어국문학과 국어학전공 2005.2. 서울, — 145.
52. 홍사만. 국어 의미 분석론, 한국문화사. 2008. — 399.
53. Омонимия и полисемия корейского языка [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://polusharie.com/index.php?topic=27139.0>.
54. Способы разграничения омонимии и полисемии [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: https://studbooks.net/1191236/literatura/sposoby_razgranicheniya_omonimii_polisemii.
55. Polysemy in Korean Verbs [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://korean.david-hutchinson.ca/?p=90>.
56. 국어사전 [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://ko.dict.naver.com>.

Додаток А

